

**LANDELIJKE VERENIGING
ARBEIDSONGESCHIKTEN**

Nr **09/11**

Digitale Nieuwsbrief LVA

18 juni 2009

*Deze nieuwsbrief werd in opdracht van de LVA samengesteld door Catrinus Egas, bureau [AanZ WWW.aanz.org](http://www.aanz.org)
Meer informatie over de onderwerpen in deze nieuwsbrief is te vinden op de website van de LVA [WWW.lva-nederland.nl](http://www.lva-nederland.nl)
Redactie nieuwsbrief e-mail: webredactie@lva-nederland.nl*

In deze nieuwsbrief de volgende onderwerpen:

Beleidsplannen

- Schuldhulp gemeenten binnen een maand

WAO en herbo

- Werken na herbeoordeling
- Herkeuren gaat nooit zonder pijn
- Begeleiding arbeidsongeschikte cliënten
- Ontwikkeling aantal WAO-uitkeringen
- Resultaten herbeoordelingen 2008

WIA en Poortwachter:

- Instroom in WIA (IVA en WGA) 2008
- Samenwerking voor (ex)kankerpatiënten
- Daling arbeidsongeschiktheidsuitkeringen vlakkt af

WWB:

- Bijstand stijgt na 4 jaar daling
- Maximaal 2 jaar vrijwilligerswerk voor bijstandsccliënten
- Sociale dienst als brandweer
- VNG trekt met partijen op tegen jongerenwet

Ouderen en AOW:

- Notitie over hogere AOW-leeftijd

Sociale zekerheid algemeen:

- Wetsvoorstel wijziging IOW
- Campagne 'weet hoe het zit' van start
- Ontwikkeling polisadministratie vordert gestaag
- Veel sociale diensten hebben beveiliging persoonsgegevens niet op orde
- VNG nuanceert IWI-rapport over beveiliging SUWI-keten

Sociale zekerheid in de keten:

- De helden van de Hoeksche Waard. Of: hoe het werkplein gered werd

Koopkracht en armoede:

- VNG en SZW zetten in op preventieve schuldhulpverlening
- 'Armen actief ontzien met gemeenteheffingen'
- FNV waarschuwt samenwonenden voor belastingnadeel
- Mensen leren niets van 'Een dubbeltje op z'n kant'
- Formulierenbrigades

Reïntegratie en arbeidsmarkt:

- 'Vaak geen WW voor flexwerker'
- Bouw verwacht 50.000 werklozen
- Actieplan tegen jeugdwerkloosheid
- Rechter geeft bij ontslag 10 mille minder
- Ontslag betekent niet langer een flinke zak geld
- RWI: Reïntegratie kan veel effectiever door goede diagnose
- Duizenden zzp'ers weggezet als fraudeur
- 'Gemeenten moeten duidelijk maken wat reïntegratie oplevert'
- Geen sollicitatieplicht in Twentse timmerfabriek

Participatie:

- APL spreekuurhoudsters Door Rücker en Jo Kusters: persoonlijke aandacht, ondersteuning en begeleiding van cliënten zal nodig blijven
- Rabobank Foundation doneert munten en mensen

Wmo:

- 'Thuiszorg is bureaucratische jungle'
- Bussemaker: meer aandacht voor werk en mantelzorg
- Gedragscode tegen malafide pgb-bureau
- Rotterdams Prachthuis voor krachtwijk

Inburgering:

- Ook kinderopvang voor vrijwillige inburgeraars
- Vrijwillige inburgeraars kunnen in Sittard-Geleen kinderopvangtoeslag krijgen
- Ervaringen van een consulent inburgering
- Boek ontkracht vooroordelen over eerste Marokkaanse migranten

Zorg:

- Arts huivert voor opname in patiëntendossier
- Aansprakelijkheid bij misbruik privé-gegevens EPD niet duidelijk

Diversen:

- Gratis parkeren voor gehandicapte automobilist

Schuldhulp gemeenten binnen een maand

Het kabinet wil volgend jaar regelen dat gemeenten binnen vier weken actie ondernemen, als mensen een verzoek om schuldhulp doen.

[Lees meer op het intranet](#)

Werken na herbeoordeling

In juni 2009 werd het derde onderzoeksrapport van bureau Astri openbaar. Dit derde rapport geeft de stand van zaken weer met betrekking tot de positie na anderhalf jaar van arbeidsongeschikten die in 2005 en 2006 werden herbeoordeeld. Bureau Astri deed deze onderzoeken in opdracht van UWV.

Twee groepen (cohorten) van 5.000 WAO'ers zijn gedurende anderhalf jaar gevolgd via schriftelijke en telefonische enquêtes. Dit betreft personen die de uitslag in mei/juni 2005 respectievelijk 2006 kregen en van wie de uitkering verlaagd of beëindigd is. Beide cohorten zijn op drie tijdstippen geënuquêteerd, namelijk op 4, 8 en 18 maanden na ontvangst van de uitslag van de herbeoordeling.

Doel van de herbeoordelingsoperatie is het laten benutten van de mogelijkheden om (meer) inkomen te verwerven met betaald werk: werk boven uitkering. Wat is van die doelstelling terechtgekomen?

In 2005 had 36 procent betaald werk bij de herbeoordeling, in 2006 42 procent.

Anderhalf jaar later heeft van eerste groep 82 procent nog steeds betaald werk, van de tweede groep 94 procent (**werkbehouders**).

Na anderhalf jaar benut ongeveer driekwart van de werkbehouders de nieuwe verdien capaciteit.

Van de oorspronkelijk niet-werkenden is 32 respectievelijk 37 procent na anderhalf jaar weer aan het werk (**werkhervatters**).

Omdat van de herbeoordeelden die bij de herbeoordeling al werk hadden 18% respectievelijk 6% het werk weer kwijt is, is het nettoresultaat aan werkenden na anderhalf jaar lager dan de genoemde 32 en 37 procent. In onderstaande tabel is dan ook te zien dat van het cohort 2005 na anderhalf jaar 15% meer aan het werk is dan bij de herbeoordeling. Van het cohort 2006 is dat 20%. (Een nadere uitwerking voor groep werkhervatters wordt gegeven in tabel 3).

Tabel 1 *Percentage werkenden bij 4, 8 en 18 maanden binnen het 2005- en 2006-cohort*

Peilmoment	Bij herbeoordeling	Na 4 maanden	Na 8 maanden	Na 18 maanden
cohort 2005	36%	41%	44%	51%
cohort 2006	42%	47%	52%	62%

Geen verklaring voor hogere werkbehoud 2006-groep

In de gemiddeld oudere 2006-groep ligt het werkbehoud dus aanzienlijk hoger. Hiervoor hebben de onderzoekers geen verklaring. De oorzaak kan niet liggen in de duurzaamheid van de arbeidsrelatie bij herbeoordeling: de 2006-groep heeft niet vaker een vast dienstverband dan de 2005-groep. Ook is er geen verschil in ervaren gezondheid.

Wel geven de werkenden van de 2005-groep vaker aan dat de gezondheid in het afgelopen jaar verslechterd is: 30 procent versus 21 procent.

Beide groepen zijn gevolgd in een periode van dalende werkloosheid (2e helft 2005 tot 2007). Voor beide groepen zijn de kansen op werkbehoud en het vinden van ander werk dus relatief gunstig.

Begeleiding van UWV

UWV is primair verantwoordelijk voor de begeleiding van herbeoordeelden van wie de uitkering is verlaagd of beëindigd en die geen werk hebben. Van de groep die bij de herbeoordeling geen werk heeft, heeft na anderhalf jaar ruim de helft begeleiding ontvangen of ontvangt deze nog steeds (zie tabel 2). Van degenen die geen begeleiding ontvangen hebben, heeft een meerderheid hier ook geen behoefte aan.

Tabel 2 *Stand van zaken na 18 maanden wat begeleiding betreft, van alle bij de herbeoordeling niet-werkende WAO'ers van wie de uitkering is verlaagd of beëindigd, 2005-2006*

	2005	2006
begeleiding ontvangen sinds herbeoordeling (of loopt nog)	58%	53%
geen begeleiding ontvangen, ook geen behoefte hieraan	27%	39%
geen begeleiding ontvangen, wel behoefte hieraan	15%	8%

Inkomenspositie na anderhalf jaar

Van de 2005-groep beoordeelt na anderhalf jaar 39 procent de inkomenssituatie als duidelijk verslechterd ten opzichte van de situatie voor de herbeoordeling, in de 2006-groep is dit 32 procent. Dit is vaker het geval bij niet-werkenden dan bij werkenden. Bij een kleine 20 procent is het persoonlijk netto inkomen verbeterd sinds de herbeoordeling. In veel gevallen is dan sprake van werkuitbreiding of werkhervatting. Het aandeel dat na anderhalf jaar een bijstandsuitkering heeft blijkt beperkt tot 4-5 procent. Van de 2005-groep ontvangt na anderhalf jaar een kleine 40 procent nog een WW-uitkering, van de 2006-groep nog een kwart.

(Meer) werk boven uitkering voor de helft van herbeoordeelden met beëindigde of verlaagde uitkering gerealiseerd. Gemiddeld over beide cohorten is 48 procent na anderhalf jaar opnieuw aan het werk of – voor zover men al werk had bij de herbeoordeling – werkt dan naar vermogen. De doelstelling van werk boven uitkering is voor hen daarmee in meer of mindere mate gerealiseerd. Voor de groep die al werkte bij de herbeoordeling is dit in grotere mate het geval dan voor de groep die toen geen betaalde baan had. Het aandeel dat werk boven uitkering realiseert zal waarschijnlijk nog stijgen.

Een deel van de niet-werkenden is op zoek naar werk en acht dit niet kansloos.

Ruim een derde van de herbeoordeelden van wie de uitkering verlaagd of beëindigd is, geeft aan dat ze waarschijnlijk ook in de toekomst het werk niet zullen hervatten. De kloof tussen de mogelijkheden en beperkingen die men zelf ervaart en wat in theorie mogelijk zou moeten zijn, lijkt voor hen groot te zijn.

Werkhervatting bij de groep die niet werkte bij herbeoordeling

Ongeveer 1 op de 3 niet-werkenden heeft een baan gevonden na anderhalf jaar. Deze paragraaf gaat over de groep die geen betaald werk had op het moment van herbeoordeling en van wie de uitkering verlaagd of beëindigd is. Hoeveel van deze oorspronkelijk niet-werkenden zijn na anderhalf jaar weer aan de slag? Van de 2005-groep had 64 procent geen werk op het moment van herbeoordeling, in 2006 was deze groep met 58 procent iets kleiner. Na anderhalf jaar is van de eerste groep 32 procent aan het werk, van de tweede groep 37 procent (tabel 3).

Tabel 3 *Ontwikkeling werkhervatting bij de herbeoordeelden die op moment van herbeoordeling geen betaald werk hebben, 2005 en 2006*

Peilmoment	Bij herbeoordeling	Na 4 maanden	Na 8 maanden	Na 18 maanden
Werkhervatters cohort 2005	0 %	11%	20%	32%
Werkhervatters cohort 2006	0 %	12%	24%	37%

De werkhervatters ervaren hun gezondheid vaker als redelijk tot goed, zitten korter in de WAO, hebben relatief vaak geen klachten meer en hebben vaker geen bezwaar gemaakt tegen de uitslag. Ze onderscheiden zich niet op geslacht, kostwinnerschap of opleidingsniveau. Ruim de helft van de

werkhervatters benut de verdien capaciteit ¹, de overigen zitten hier onder of weten niet of ze deze benutten ².

Bijna de helft heeft een vast of langdurig dienstverband. Niet van alle herstarters op de arbeidsmarkt is de positie dus al stabiel. Omdat het herintreders met beperkingen zijn, is ook niet te verwachten dat ze direct een vaste baan verwerven.

Aandeel werkhervatters zal waarschijnlijk nog stijgen

Hoeveel niet-hervatters zullen in de toekomst nog wel aan het werk komen?

Ongeveer 30 procent van de niet-hervatters ziet nog perspectief op werkhervatting: men zoekt naar werk en acht dit niet kansloos. Ongeveer de helft ontvangt na anderhalf jaar ook nog begeleiding. Het percentage werkhervatters onder de 'voorheen niet-werkenden' kan hiermee in de toekomst nog stijgen.

Meerderheid niet-hervatters verwacht niet meer te werken

De meerderheid (70 procent) van de groep die het werk na anderhalf jaar nog niet hervat heeft, geeft zelf aan dat dit waarschijnlijk niet meer zal gebeuren. Dit houdt in dat ze:

- zichzelf niet in staat achten te werken en/of
- niet op zoek zijn naar werk en dit ook voor de toekomst niet verwachten en/of
- wel op zoek zijn naar werk, maar niet verwachten dit te vinden.

In bijna alle gevallen speelt de ervaren gezondheid een rol bij het 'zichzelf niet in staat achten te werken'. Men durft of wil de benodigde stappen richting arbeidsmarkt niet te zetten, omdat de voordelen in de vorm van participatie en inkomensaanvulling niet opwegen tegen de nadelen en belemmeringen. Dit kunnen gezondheidsbelemmeringen zijn, gebrek aan vertrouwen in de eigen arbeidsmogelijkheden, angst voor gezondheidsverslechtering of verlies van tijd en energie voor andere activiteiten die men belangrijk vindt. Ook de verwachting of ervaring dat het moeilijk is een werkgever te vinden die hen aan wil nemen, kan een rol spelen. De groep die aangeeft zuiver om privé-redenen (bijvoorbeeld de kinderen) niet te willen werken, is heel klein.

Wat levert de herbeoordelingsoperatie al met al op?

Herbeoordeling ingrijpende gebeurtenis De herbeoordeling is een ingrijpende gebeurtenis voor cliënten. De eerste metingen van Astri gaven aan dat een kwart van te voren erg zenuwachtig is en een kwart er vaak wakker van heeft gelegen. Meer dan 70 procent van de deelnemers aan de monitor zegt het niet eens te zijn met de uitslag van de herbeoordeelden. Ruim een derde gaat in bezwaar tegen de uitkomst. (De monitor laat op dit punt een hoger percentage zien dan UWV zelf: 26 procent).

Oordeel cliënten over werk, inkomen en gezondheid na anderhalf jaar

De onderzoekers hebben de herbeoordeelden in de monitormetingen na 18 maanden gevraagd hoe hun situatie veranderd is sinds de herbeoordeling, daarbij werk, inkomen en gezondheid in gedachte nemend. Ruim een derde vindt dat hun situatie veel slechter is geworden. Bij circa 45 procent is de situatie hetzelfde gebleven of iets verslechterd. Bij een kleine 20 procent is de situatie er iets en soms ook veel beter op geworden wat werk, inkomen en/of gezondheid betreft.

Bij 48 procent na anderhalf jaar 'werkuitbreiding' of werkhervatting gerealiseerd

Hoeveel extra mensen komen na de herbeoordelingsoperatie nu al met al aan het werk of breiden het werk uit? De onderzoekers geven hiervan een schatting op basis van de twee monitorgroepen. De onderzoekers lichten dat als volgt toe.

"Tussen 1 oktober 2004 en 1 januari 2008 zijn ongeveer 230.000 WAO'ers herbeoordeeld.

Bij 90.000 is de uitkering verlaagd of beëindigd. Op deze groep passen we de gemiddelden zoals berekend over de 2005- en 2006-groep toe. Naar schatting 31.000 herbeoordeelden van wie de uitkering is verlaagd of beëindigd, hadden al werk bij de herbeoordeling en hebben dit na anderhalf

¹ Het salaris dat ze in theorie nog kunnen verdienen met hun arbeidsbeperkingen.

² Ongeveer 15 procent van de werkhervatters weet niet of de verdien capaciteit benut wordt.

Aannemelijk is dat dit bij een deel van hen wel het geval is, en het aandeel dat de verdien capaciteit benut dus in werkelijkheid nog wat hoger ligt.

jaar nog steeds. De meerderheid (naar schatting 24.000) benut dan de nieuwe verdien capaciteit. Een deel benutte de verdien capaciteit in de praktijk al voor de herbeoordeling, een deel heeft het werk uitgebreid en een deel heeft inmiddels een nieuwe werkgever. De herbeoordeling leidt daarnaast tot naar schatting 19.000 nieuwe werkhervattingen, voor een deel in eerste instantie in tijdelijke of flexibele banen en/of met een inkomen onder de verdien capaciteit.

Zo'n 43.000 van de 90.000 WAO'ers (48 procent) zijn dus na 18 maanden opnieuw aan het werk of – voor zover ze al werk hadden – werken nu naar vermogen.”

Bron: EINDRAPPORTAGE HERBEOORDEELD..... EN DAN? Stand van zaken achttien maanden na de uitslag 2005 en 2006, bureau Astri, maart 2008

[Klik hier](#) voor het gehele rapport

Herkeuren gaat nooit zonder pijn

Wie na herkeuring zijn WAO verliest, valt terug op een bijstandsuitkering van 900 euro per maand. „Niets is zo frustrerend als er niet meer bij horen.”

Annette Dümig is opgelucht. De omvangrijke en gevoelige operatie ‘herbeoordeling arbeidsongeschikten’ is na ruim vier jaar achter de rug. En met het resultaat is ze niet ontevreden. Ruim 60 tot 65 procent van de 345.000 herkeurde WAO'ers heeft een betaalde baan en is in vaste dienst.

„Het liefst hadden we iedereen die was herkeurd aan de slag gekregen, maar dat is niet realistisch. Een derde heeft geen werk gevonden. Een deel van hen is niet van plan te werken, omdat ze met hun handicap en de zorg voor een gezin al de handen vol hebben”, zegt Dümig, vice-voorzitter van het Uitvoeringsinstituut Werknemers Verzekeringen (UWV) in Amsterdam, dat de herbeoordeling van de WAO's heeft uitgevoerd.

De maatschappelijk gevoelige en voor WAO'ers ingrijpende operatie is volgens haar „zorgvuldig en met respect voor de klanten” uitgevoerd. Maar zonder pijn is het niet gegaan, erkent ze. Ruim 100.000 WAO'ers, een derde van de herkeurden, hebben de uitkering verloren of zien verminderen. „Een deel van de herbeoordeelde mensen heeft met een stevig inkomenseffect te maken”, zegt Dümig. Dat wil ze niet ontkennen. Want een WAO'er die voor de helft is goedgekeurd om te werken en geen baan vindt, komt na een werkloosheidsuitkering al snel in de bijstand terecht en dat is 70 procent van het minimumloon. Een maandelijkse bedrag van netto 900 euro is geen uitzondering voor een gedeeltelijke WAO'er die geen baan kan vinden.

Maar de hoogte van de uitkering is een politiek besluit geweest, zegt Dümig. Politieke onrust hierover heeft er volgens haar wel toe geleid dat het huidige kabinet tot verhoging van de uitkering heeft besloten van 70 naar 75 procent van het laatst verdiende loon voor mensen die volledig arbeidsongeschikt zijn. Het UWV had als doel bij de herbeoordeling te testen in welke mate WAO'ers tot 50 jaar, geboren na 1 juli 1954, nog geschikt waren te werken.

Nadat voormalig premier Ruud Lubbers in de jaren tachtig met zijn uitspraak ‘Nederland is ziek’ de WAO op de politieke agenda had geplaatst, zijn diverse kabinetten aan de slag gegaan om de wet aan te passen en het hoge aantal WAO'ers van 900.000 te verminderen. De strengere aanpak heeft er in ieder geval toe geleid dat het aantal arbeidsongeschikten is afgenomen tot 560.000 in 2008. Arbeidsongeschikten komen voortaan in de WIA (Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen) terecht, die volgens Dümig vooralsnog minder stijgt dan verwacht.

Typerend voor de WAO'ers die na herkeuring betaald werk verrichten is volgens de onderzoekers van het Leidse bureau Astri dat het mensen betreft die zich wat hun gezondheid betreft beter voelen. Overigens was de helft van hen al aan het werk op het moment van de herkeuring. Ze hebben middelbaar of hoger onderwijs gevolgd en zijn vaker autochtoon. Bij het vinden van werk ondervonden ze hulp van hun sociale netwerk (familie, vrienden) en van het reïntegratietraject dat via het UWV werd georganiseerd.

Dümig noemt het opmerkelijk dat werkgevers „meer open stonden” om herkeurde WAO'ers aan te nemen dan was verwacht. Ook is de groep groter die een vast dienstverband heeft gekregen. Driekwart ziet daarom geen reden naar ander werk uit te kijken, blijkt uit het onderzoek.

De situatie bij de WAO'ers die geen baan vonden – ruim 30.000 – is wezenlijk anders. Ze zijn vaker lager opgeleid. Het betreft meer migranten. Ze ervaren hun gezondheid als een belemmering bij het zoeken naar werk. Daarnaast noemen ze hun leeftijd als reden waarom ze bij sollicitaties zijn afgewezen. De groep niet-werkenden heeft dan ook veel vaker bezwaar gemaakt tegen de uitslag van de herkeuring dan degenen die werk gevonden hebben. Ruim de helft was eind 2008 niet meer op zoek naar werk.

Of het zin heeft de inspanningen te verhogen om de groep werkenden te vergroten, betwijfelt Dümig. „Wij kunnen niet meer doen dan bemiddelen tussen deze mensen en werkgevers. Maar het moet tussen beide groepen wel klikken”, zegt de UWV-bestuurder. Wil iemand een tweede kans krijgen omdat het eerste reïntegratietraject is mislukt, dan kunnen ze altijd bij ons terecht”, zegt Dümig. Want haar is één ding na de intensieve herkeuringen wel duidelijk geworden. „Verreweg de meeste cliënten zijn blij dat ze met hun beperkingen toch werk gevonden hebben. Al is het soms onder hun aanvankelijke niveau. Niets is zo frustrerend als er niet meer bij te horen.”

Bron: NRC, 8 juni 2009

Begeleiding arbeidsongeschikte cliënten

Arbeidsongeschikte cliënten worden op weg naar werk voornamelijk begeleid door een reïntegratiebureau. In 2008 heeft UWV voor arbeidsongeschikte cliënten 24.800 trajecten ingekocht. Daarvan waren bijna 16.800 trajecten gericht op plaatsing in werk en ruim 8.000 trajecten en diensten op het verkleinen van hun afstand tot de arbeidsmarkt. Bij een traject wordt de kandidaat een volledig reïntegratieprogramma aangeboden, bij een dienst gaat het om één enkel product als jobhunting, assessment of het opstellen van sollicitatiebrief en cv.

UWV houdt bij hoeveel van deze cliënten ook daadwerkelijk in een betaalde baan geplaatst worden. Dat wordt uitgedrukt in het zogeheten plaatsingspercentage: het aantal plaatsingen ten opzichte van het aantal gestarte trajecten in een kalenderjaar.

IRO-trajecten

In 2008 zijn 11.784 arbeidsongeschikte cliënten gestart met een IRO-traject. Bij zo'n Individuele Reïntegratie Overeenkomst (IRO) stippelt de cliënt zelf zijn route naar werk uit. Hij kiest ook zelf het reïntegratiebedrijf dat het beste bij hem past en stelt samen met dat bedrijf een plan op. In 2008 beëindigden 13.753 arbeidsongeschikte cliënten hun IRO-traject; 6.857 (bijna 50%) van hen vonden een baan.

Plaatsingspercentages AG

Met het plaatsingspercentage AG meet UWV het aantal plaatsingen in werk ten opzichte van het aantal gestarte reïntegratietrajecten in een kalenderjaar. Bij het begrip 'plaatsing' hanteert UWV de volgende criteria. Bij een plaatsing gaat het erom dat de cliënt gedurende ten minste twee maanden betaald werk verricht op basis van een arbeidsovereenkomst voor ten minste zes maanden, voor ten minste de helft van de vastgestelde resterende arbeidscapaciteit.

De doelstelling van UWV is een plaatsingspercentage van 30%. Voor de jaren 2002 t/m 2006 voldoet men aan die doelstelling. Het plaatsingspercentage voor 2007 zal nog toenemen omdat voor dat jaar nog niet alle trajecten zijn afgerond.

Plaatsingspercentages AG *)

2002	34%
2003	31%
2004	32%
2005	35%
2006	34%
2007	20%

*) Het plaatsingspercentage geeft het resultaat weer in 2008 van reïntegratietrajecten die in het betreffende kalenderjaar werden gestart.

Bron: UWV, jaarverslag 2008 www.uwvjaarverslag.nl/

Ontwikkeling aantal WAO-uitkeringen

Het totaal aantal WAO-uitkeringen is in 2008 met 38.000 gedaald tot 558.000. De totale uitstroom was 46.000. Deze daling wordt veroorzaakt door beëindigingen van de uitkering als gevolg van herbeoordeling, pensionering en overlijden, terwijl de instroom in de WAO als gevolg van de invoering van de WIA alleen nog bestaat uit cliënten van wie het recht op een uitkering al van vóór 2005 dateert.

Er zijn nu steeds meer herbeoordelingen van oudere cliënten en cliënten die al langer een WAO-uitkering hebben. Daardoor stijgt het aantal uitkeringen dat wordt verhoogd als gevolg van de herbeoordeling op grond van het aangepaste Schattingsbesluit. Doordat de daling van het aantal WAO-uitkeringen groter is dan de groei van het aantal WIA-uitkeringen, is het totaal aantal arbeidsongeschikte werknemers per saldo met 16.900 afgenomen van 634.400 tot 617.400.

	Instroom	Uitstroom	Lopend bestand einde jaar
2003	66.300	83.200	785.600
2004	59.200	78.900	765.800
2005	19.900	82.300	703.100
2006	11.000	75.000	639.000
2007	11.700	54.700	596.000
2008	8.200	46.100	558.100

Ontwikkeling aantal WAZ-uitkeringen

De Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering Zelfstandigen (WAZ) geeft recht op een uitkering op minimumniveau als een zelfstandige langdurig arbeidsongeschikt is.

Het aantal mensen met een WAZ-uitkering is in 2008 met 4.300 gedaald tot 38.700.

Dit komt vooral doordat per 1 augustus 2005 de toegang tot de WAZ is gesloten; er komen geen nieuwe cliënten meer bij. De instroom die nog plaats vindt, is een gevolg van overloop vanuit andere wetten en herleving van oude rechten.

Omdat maar een klein deel van de WAZ-gerechtigden wordt herbeoordeeld, is de invloed van het aangepaste Schattingsbesluit bij de WAZ beperkt.

	Instroom	Uitstroom	Lopend bestand einde jaar
2003	6.900	7.200	55.900
2004	6.200	6.600	55.500
2005	4.700	6.900	53.400
2006	1.200	7.300	47.300
2007	1.200	5.500	43.000
2008	600	4.900	38.700

Ontwikkeling aantal Wajong-uitkeringen

Er komen steeds meer mensen de Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten (Wajong) binnen. Het aantal cliënten met een Wajong-uitkering is in 2008 met 11.800 gestegen tot 178.600. De instroom blijft aanzienlijk hoger dan de uitstroom en er is sprake van structurele groei.

Uit uitgebreide dossierstudie blijkt dat de huidige instroom voor een groot deel het gevolg is van de doorstroom vanuit de bijstand, die sinds 2005 sterk is toegenomen. Ook komen er veel nieuwe Wajong-cliënten uit het voortgezet speciaal onderwijs, het praktijkonderwijs en instellingen. Daarnaast is er een toenemende instroom van mensen met zogeheten autistische spectrumstoornissen, als gevolg van een betere herkenning van dit soort ziektebeelden. De stijging van het aantal leerlingen zal naar verwachting doorzetten, en daarmee ook het aantal nieuwe Wajong-cliënten.

	Instroom	Uitstroom	Lopend bestand einde jaar
2003	8.200	4.400	138.500
2004	9.400	4.900	142.600
2005	10.400	5.600	147.200
2006	13.600	4.900	155.900
2007	15.300	4.400	166.800
2008	16.100	4.300	178.600

Resultaten herbeoordelingen in 2008

In 2008 hebben we bijna 41.000 eenmalige herbeoordelingen uitgevoerd. Het ging hierbij om circa 29.350 cliënten die op 1 oktober 2004 ouder waren dan 45 jaar en circa 11.550 cliënten jonger dan 45 jaar. De tabel geeft per wet inzicht in de resultaten van deze herbeoordelingen.

Omdat de cliënten die nu worden herbeoordeeld ouder zijn en al langer een WAO-uitkering hebben, is er een toename zichtbaar van het aantal uitkeringen dat na de ASB-herbeoordeling wordt verhoogd.

	Totaal 2008	WAO 2008	WAZ 2008	Wajong 2008	Totaal 2007	Totaal 2006	Totaal t/m 2005*)
Uitkering gelijk	70,7%	69,7%	63,0%	87,6%	67,9%	60,5%	57,6%
Uitkering verlaagd	9,5%	10,1%	10,5%	1,7%	11,1%	13,10%	11,7%
Uitkering beëindigd	8,5%	8,3%	11,5%	8,9%	14,4%	21,2%	26,6%
Uitkering verhoogd	11,4%	12,0%	15,0%	1,8%	6,6%	5,2%	3,5%
Aantal	40.908	36.020	1.875	3.013	61.755	108.543	117.557

*) incl. mutaties

Bezwaren, ingediend tegen ASB-herbeoordeling

Tot en met eind 2008 zijn in totaal ruim 32.000 bezwaarzaken ontvangen in verband met ASB-herbeoordelingen. In 33,8% van de afgehandelde bezwaarzaken is het bezwaar gegrond verklaard.

Tot en met 2008 tegen ASB-herbeoordeling indiende bezwaren

	Gegrond	Niet ontvanke lijk	Ongegrond	Ingetrokken	Onbekend	Lopend	Totaal
Wajong	415	80	618	185	5	104	1.407
WAO	9.450	1.562	14.828	2.199	32	1.193	29.264
WAZ	496	83	613	136	1	66	1.395
Totaal	10.361	1.725	16.059	2.520	38	1.363	32.066
Percentage	33,8%	5,6%	52,4%	8,2%			

Beroepszaken, ingediend tegen beslissingen op bezwaar tegen ASB-herbeoordeling

Een cliënt die het niet eens is met een beslissing van UWV, kan daar bezwaar tegen aantekenen. Als hij het vervolgens niet eens is met het oordeel van UWV over het ingediende bezwaarschrift, kan de cliënt bij de rechtbank in beroep gaan tegen die beslissing.

Tot en met eind 2008 zijn in totaal bijna 7.700 beroepszaken tegen beslissingen op bezwaar in ASB-zaken aanhangig gemaakt. In 38,4% van de afgehandelde beroepszaken is het beroep gegrond verklaard.

Beroepszaken tegen beslissingen op bezwaar in ASB-zaken tot en met eind 2008

	Gegrond	Niet ontvanke lijk	Ongegrond	Ingetrokken	Onbekend	Lopend	Totaal
Wajong	95	11	77	40	0	30	253
WAO	2.310	346	2.378	1.012	6	1.020	7.072
WAZ	129	16	101	83	0	38	367
Percentage	38,4%	5,7%	38,7%	17,2%			

Bron: UWV, jaarverslag 2008 www.uwvjaarverslag.nl/

Instroom in WIA (IVA en WGA) 2008

In 2008 zijn bijna 23.000 WIA-uitkeringen toegekend (inclusief voorschotten 24.900) en circa 17.000 aanvragen afgewezen. Belangrijkste reden voor afwijzing is dat een verzekerde minder dan 35% arbeidsongeschikt is en daarmee niet voor een WIA-uitkering in aanmerking komt.

Bij de toekenningen van uitkeringen blijft er vanaf het begin sprake van een vrij constante verhouding tussen de categorieën WGA-gedeeltelijk arbeidsongeschikt (28%), WGA-volledig arbeidsongeschikt (50%) en IVA (22%).

De betrokkene krijgt een WGA-uitkering als hij nog gedeeltelijk kan werken of tijdelijk niet kan werken maar daartoe binnen afzienbare termijn wel weer in staat zal zijn. Een IVA-uitkering is voor mensen die volledig en duurzaam arbeidsongeschikt zijn en daardoor niet meer kunnen werken. In totaal 1.524 WGA-uitkeringen werden in 2008 omgezet in een IVA-uitkering.

Ontwikkeling aantal WIA-uitkeringen

Het aantal WIA-uitkeringsgerechtigden is sinds eind 2007 met 21.000 gestegen (bijna 16.000 WGA-uitkeringen en ruim 5.000 IVA-uitkeringen) tot 59.400 eind 2008; de tabel toont de ontwikkeling.

N.B. Omdat er eind 2005 al sprake was van een klein aantal WIA-uitkeringen, correspondeert het lopend bestand eind 2006 niet met de instroom en uitstroom dat jaar.

	Instroom	Uitstroom	Lopend bestand einde jaar
2006	21.000	2.000	19.100
2007	22.300	3.000	38.400
2008	24.900	4.100	59.400

Bron: UWV, jaarverslag 2008 www.uwvjaarverslag.nl/

Samenwerking voor (ex-)kankerpatiënten

Vermoeidheid van (ex-)kankerpatiënten is tijdens de arbeidsongeschiktheids- beoordeling lastig vast te stellen. UWV onderkent dat en is samenwerking aangegaan met de Nederlandse Federatie van Kankerpatiëntenorganisaties. In een proef in Hengelo wordt de beoordeling van (ex-)kankerpatiënten gedaan door gespecialiseerde verzekeringsartsen. Gespecialiseerde reïntegratiebureaus begeleiden deze mensen bij het zoeken naar werk.

UWV heeft samen met de Federatie een speciaal nascholingsprogramma ontwikkeld waarin verzekeringsartsen en arbeidsdeskundigen meer leren over de gevolgen van en klachten na behandeling van kanker. Doel van de pilot is te onderzoeken in hoeverre specialisatie van verzekeringsartsen de begeleiding van cliënten met kanker kan verbeteren. In januari 2009 is de evaluatie van de pilot gestart, we verwachten dat deze in april zal zijn afgerond.

Bron: UWV, jaarverslag 2008 www.uwvjaarverslag.nl/

Daling arbeidsongeschiktheidsuitkeringen vlakt af

In 2008 is het aantal arbeidsongeschiktheidsuitkeringen (uitkeringen in het kader van de WIA, WAO, Wajong en WAZ) met ongeveer 9 duizend afgenomen tot 838 duizend. Daarmee vlakt de daling van het aantal arbeidsongeschiktheidsuitkeringen verder af. In 2007 daalde het aantal uitkeringen nog met 17 duizend, minder dan de helft van de teruggang in 2006. In dat jaar nam het aantal uitkeringen af met 36 duizend. De afvlakking is vooral toe te schrijven aan een minder snelle daling van het aantal WAO-uitkeringen. De netto-instroom in de WIA varieert: 20 duizend in 2006, 18 duizend in 2007 en 21 duizend in 2008.

Het ziekteverzuim van Nederlandse werknemers heeft zich na 2004 nagenoeg gestabiliseerd op gemiddeld 4,3 procent op jaarbasis. In de periode 1993-2008 schommelde het ziekteverzuim tussen de 6,2 en 4,3 procent. In deze periode zijn verschillende wetten in werking getreden die tot doel hadden het ziekteverzuim terug te dringen. In 2008 bedroeg het ziekteverzuim 4,3 procent; evenveel als in 2004.

Bron: CBS, 3 juni 2009

Bijstand stijgt na 4 jaar daling

**Stijging van 1,7 procent in eerste kwartaal 2009
Toename vooral bij jonge mannen**

Eind maart 2009 zijn 263 duizend bijstandsuitkeringen geteld, ruim 4 duizend meer dan eind 2008. Voor het eerst sinds het eerste kwartaal van 2005 is het aantal bijstandsuitkeringen aan personen tot 65 jaar toegenomen. Uit de nieuwe cijfers van het CBS blijkt dat de stijging al in januari van dit jaar begon.

Ten opzichte van eind 2008 is het aantal bijstandsuitkeringen met 1,7 procent toegenomen. Naar verhouding was de toename van het aantal uitkeringen bij mannen groter dan bij vrouwen, namelijk respectievelijk 3,6 en 0,3 procent. De stijging was met bijna 19 procent het grootst bij jonge mannen tot 25 jaar.

De toename van het aantal bijstandsuitkeringen aan personen tot 65 jaar kwam in zijn geheel voor rekening van de kortdurende uitkeringen. Het aantal bijstandsuitkeringen korter dan 1 jaar is in het eerste kwartaal van 2009 met meer dan 4,5 duizend gestegen oftewel bijna 10 procent. Het aantal langdurende uitkeringen bleef nagenoeg stabiel.

Het aantal bijstandsuitkeringen is ten opzichte van een jaar eerder bijna 3 procent minder. Eind maart 2008 werden nog 271 duizend uitkeringen waargenomen, bijna 8 duizend meer dan eind maart 2009.

Bron: CBS, 29 mei 2009

Maximaal 2 jaar vrijwilligerswerk voor bijstandsccliënten

Regels van de sociale dienst in Amsterdam dreigen het onmogelijk te maken voor bijstandsontvangers om langer dan 2 jaar vrijwilligerswerk te doen, waarschuwt de Bijstandsbond. Woordvoerder Piet van der Lende zegt dat hun participatie in organisaties zoals vakbonden, politieke partijen en religieuze organisaties wordt ingeperkt, wat neerkomt op een beknotting van hun grondrechten.

Dit is het gevolg van het nieuwe beleid van de Dienst Werk en Inkomen in Amsterdam waarbij alle vrijwilligerswerk per definitie moet worden omgezet in een maatschappelijke activeringsplek of een participatiebaan. Men noemt dit het regulier maken van het vrijwilligerswerk. Deze trajecten mogen maar maximaal twee jaar duren, daarna moet je een 'trede hoger' lees: iets anders gaan doen. Traditioneel vrijwilligerswerk bij de uitoefening van je grondrechten (actief zijn in een vakbond, politieke partij of religieuze groepering of charitatieve instelling) is hier niet van uitgezonderd.

Volgens de Bijstandsbond wil de sociale dienst alle vrijwilligersbaantjes van bijstandsontvangers omzetten in formele trajecten met een maximumduur van twee jaar. Medewerkers van de dienst willen de vrijwilligersorganisaties bezoeken, die worden gevraagd om zeer specifieke informatie te geven over het werk dat de vrijwilliger doet en het aantal uren dat hij of zij werkt.

De DWI beoordeelt of het vrijwilligerswerk dat je doet bij de uitoefening van je grondrechten wel aan allerlei andere voorwaarden voldoet. Je krijgt een begeleider van Pantar, het gemeentelijk reïntegratiebedrijf, die periodiek beoordeelt of aan alle voorwaarden is voldaan.

Organisaties zijn uiteraard niet verplicht om informatie aan de sociale dienst te geven. Doen ze dit echter niet, dan kan de bijstandsontvanger een andere activiteit toegewezen krijgen die niet valt te combineren met het huidige vrijwilligerswerk, zo waarschuwt de sociale dienst in een brief aan vrijwilligersorganisaties. In de brief staat daarover het volgende: *'ik moet u er tenslotte op wijzen dat het niet retour sturen van de formulieren of met nee beantwoorden van vraag 1 en 2 consequenties heeft. De vrijwillige werkzaamheden van onze klant bij uw organisatie kunnen dan niet als activeringstraject (blijven) gelden. Onze klant zal dan een andere activiteit krijgen aangeboden die mogelijk niet valt te combineren met de huidige vrijwilligersactiviteiten'.*

Procedure

Uitgangspunt van het nieuwe beleid is dat er veel klanten waren, die in de zogenaamde categorie nul vielen bij de DWI, de mensen die vrijwilligerswerk doen en dat hebben opgegeven maar waarvan de DWI niet precies weet wat ze doen en waarbij er geen zicht op is of aan alle voorwaarden wordt voldaan. Dus of er voldoende begeleiding is volgens de criteria van de Dienst Werk en Inkomen, of de

werkplek wel goed is ingericht en aangepast aan eventuele handicaps, en of de mensen wel op tijd komen, en of ze wel regelmatig aanwezig zijn, etc. Deze mensen worden allen opgeroepen door het gemeentelijk reïntegratiebedrijf Pantar waarbij het vrijwilligerswerk zal worden beoordeeld. Er moet een formulier van 3 bladzijden worden ingevuld, er wordt een kopie van je paspoort gemaakt en je moet antwoorden op vragen als: wat voor werk doe je? Hoeveel uur in de week? Bij welke organisatie? Wie is je begeleider? Heb je werkervaring? Wat voor werk heb je vroeger gedaan? Wat zijn je eventuele handicaps? Etc. Nadat dit formulier bij een gesprek is ingevuld komt de consultant van Pantar bij je werkgever (dus de organisatie voor het vrijwilligerswerk) op bezoek en bekijkt de werkplek. Daarna stelt hij een advies op voor het DWI.

Het advies van Pantar kan inhouden: vrijwilligerswerk is goed of niet goed, welke vervolgstappen moeten worden ondernomen om het vrijwilligerswerk te formaliseren in een traject. (Participatiebanen, Map plaatsen of Sap plaatsen) Er wordt je bij deze intake soms alleen verteld dat het een eenmalige controle is, die verder geen consequenties heeft. Iedereen werkt daar graag aan mee. Maar het is geen eenmalige controle!! Na het advies van Pantar krijg je een oproep van de klantmanager van het DWI die gaat bepalen of je het vrijwilligerswerk mag blijven doen en hoe de vervolgstappen eruit zien. Dit betekent vanuit het perspectief dat iedereen iets doet dat je vrijwilligerswerk wordt omgezet in een participatiebaan of een Map of Sap plaats. Je wordt dan weer terugverwezen naar Pantar, waar je een contract moet ondertekenen en een begeleider krijgt, die periodiek een Pop met je maakt (Een Persoonlijk OntwikkelingsPlan) Let wel: het gaat hier dus om mensen die volledig zijn afgekeurd en die waarschijnlijk nooit meer betaald werk gaan verrichten!

Voor de mensen die een participatieplaats krijgen betekent het, dat ze dit vrijwilligerswerk, dat ze soms al jaren doen nog maar 2 jaar mogen doen. Na die periode moeten ze wat anders gaan doen.

Bron: Bijstandsbond, 28 mei 2009

Sociale dienst als brandweer

Tof Thissen neemt afscheid als directeur van Divosa. Openhartig en gedreven als persoon maar ook in zijn functie. Zijn visie: de wereld van de sociale zekerheid moet een 'uitrukmentaliteit' hebben, een brandweer die de problemen van de meest kwetsbare mensen blust, maar ook aan preventie doet en aan nazorg.

Tof Thissen: 'Wij waren lange tijd een administratiekantoor. Wij waren verantwoordelijk voor een adequate, tijdige en rechtmatige uitvoering van de inkomensvoorzieningen van het vangnet bijstand. Met de komst van de Wet werk en bijstand schrok iedereen zich te pletter; opeens ging werk boven inkomen. Die wet gaat uit van een beter mensbeeld, namelijk dat iedereen kan bijdragen aan onze samenleving. Eigenlijk kwam daarmee een nieuwe definitie van "sociaal" in beeld: mensen moeten meedoen en betekenis hebben, niet: mensen moeten een uitkering krijgen. Die wet bracht enorme veranderingen met zich mee in het denken over het sociaal vangnet. Liever een geactiveerde burger dan een kloppend dossier, werd het devies.'

Doen sociale diensten het goed?

'Het kan altijd beter. Pieter Hilhorst, een scherp waarnemer en columnist, heb ik een aantal jaren geleden gevraagd om een boekje te schrijven over ons werk. Dat is het essay *Machteloosheid van eigen makelij* geworden. Het komt erop neer dat wij veel te laat in het geweer komen. Wij zien al veel eerder dat huishoudens in de problemen komen, maar wij wachten tot ze aankloppen. Als een basisschooldirecteur mij nu al kan voorspellen welk kind van acht over twaalf jaar in de bijstand terecht komt, dan moet je daar nu al wat aan doen. Als mensen al vanaf hun vroegste jeugd afdrijven naar de onderkant van de arbeidsmarkt, dan zijn de herstelwerkzaamheden achteraf ongeloflijk moeilijk. Wij moeten naar een sociale dienst toe die vooraf ingrijpt. Een sociale dienst waar de vroegere administrateurs veranderen in coaches, begeleiders, vermaners, stimulators, en creatievelingen van het emancipatieproces van mensen.'

Je noemde in 1005 dertien punten in de Ab Harrewijnrede. Als eerste punt geef je als kritiek dat mensen niet het uitgangspunt zijn. Hoe zit dat bij sociale diensten? Is de klant uitgangspunt of het instituut van de sociale dienst?

'Ik zeg wel eens tegen de leden: een dag niet geïnvesteerd in klanten, is een verloren dag. Het moet gaan om de mensen die moeten kunnen worden wat ze willen of kunnen zijn. En dan pas volgt de

vraag: wat hebben managers en de leden van Divosa daarvoor nodig om de toko te runnen? In die volgorde. Ik vind het doodzonde dat we het in het publiek systeem toelaten dat mensen verkommeren en ze pas oppakken als ze het huis uit zijn gezet.

Toch ben ik positief over de ontwikkelingen. Er zijn collega's die voortrekkers zijn in het publieke domein, maar de koker is nog heel beperkt als je het hebt over de integraliteit en de bredere visie op de samenleving. Ik kom wethouders tegen die verschrikkelijk graag willen, maar niet weten hoe. In het debat over de Jeugdzorg in de Eerste Kamer heb ik verteld hoe wij in feite omgaan met een brandmelding. Klanten krijgen een keuzemenu en de juffrouw vraagt: "Wat voor brand is het? Wat heeft u gedaan toen u de eerste vlam zag? Wat is uw burgerservicenummer?" En uiteindelijk krijg je in het beste geval het antwoord: "Mijnheer, u bent goedgekeurd. Uw brand is gemeld. U bent adequaat verzekerd. U woont inderdaad op het opgegeven woonadres. Wij zetten u op de afsprakenlijst en over drie weken komen we langs." Stel je voor dat de brandweer zo werkt! De brandweer rukt altijd uit, ook voor loze meldingen, want liever een paar keer voor niks dan één keer te laat. Ik mis die uitrukmentaliteit in het sociale domein. En dit draag ik in alle hoekjes en steegjes van het land uit. Druppelsgewijs, want ik geloof in de werking van de druipsteengrot.'

Tof Thissen: "Dat je bedrijfsmatig gezien een toko moet runnen, is iets anders dan dat je een bedrijf bent"

'De meest cruciale vraag die ik steeds aan de klantmanagers voorleg, is: stel je elke ochtend de vraag, aan het begin van de werkdag, of je zelf zo geholpen wil worden als je aan de andere kant van de balie staat?

Ik denk niet dat we de burgers naar ons toe moeten trekken, maar naar de burgers toe moeten gaan. Wij dienen nu twee werelden. Aan de ene kant de autonome burger die vaak niet zo autonoom is als hij zou willen zijn, en aan de andere kant een systeem dat ongelooflijk gefocust is op rechtmatigheid, niet op doelmatigheid. Eén Savannah en de hele jeugdhulpverlening en jeugdzorg zitten in een kramp. Eén suïcide in de Mondriaan Zorg Groep en alle medewerkers moeten elke dag logboeken bijhouden. Je kunt nu eenmaal niet alles voor zijn, hoe vreselijk het ook is, maar stapels papieren moeten ze nu produceren om uit te sluiten dat zij in een situatie ooit schuld of blaam hebben. Het personeel baalt als een stekker. Managers dragen een betonnen last van het verleden met zich mee, van een cultuur van een uitkeringsfabriek, en zien zich geconfronteerd met de Haagse politiek die van incident tot incident holt en ons dwingt tot een bureaucratie die we niet willen. Dat is wat Divosa keihard moet zeggen.'

Is er een nieuw concept noodzakelijk voor de uitvoering van het vangnet?

'Waarom zouden wij alle uitkeringen als gemeentelijke sociale dienst willen overmaken? Dat kun je prima uitbesteden aan een landelijke instantie, desnoods aan de generationaliseerde "Bosbank". De claimbeoordeling en de rechtmatigheidstoets moet je wel bij jezelf houden, maar wij zijn geen uitkeringsfabriek. In de praktijk kijken wij te veel naar de vormgeving, zoals we ook bij de opzet van de SUWI hebben kunnen zien. We moesten achteraf nadenken waar het allemaal ook alweer om te doen was, en daarbij ontdekten wij dat we in ieder geval een schakel moesten zijn tussen werk en burger. En in dat contact met de burger heeft de overheid absoluut het voortouw.'

'Een psychiater van een instelling voor geestelijke gezondheidszorg zei tegen mij: "Mensen met een psychische handicap blijven wij een leven lang volgen. Jullie denken: we zetten kwetsbare mensen even weg op de arbeidsmarkt en klaar. Je zou ze een leven lang moeten blijven zien, met af en toe een gesprek, of sociale therapie." Daar ben ik voor, dat past in mijn visie. Die nazorg is nodig. Sommige gezinnen in een emancipatieproces zie je bij tijd en wijle bij je terugkomen. En we hoeven geen GGZ te zijn, of huisarts. De gemeente kan daarbij doorverwijzen, warme relaties onderhouden met instanties met eigen competenties en een specifieke professionaliteit die wij niet waar kunnen maken. Zo zag ik een documentaire van de VPRO die me in mijn botten is gaan zitten: je ziet een ernstig getraumatiseerde veteraan uit Srebrenica voor een UWV-loket zitten en dan zegt die juffrouw: "Mijnheer, gaat u maar werken, dan vergeet u het allemaal." Zo werkt het dus niet!'

Bron: Dit artikel is een deel van het interview met Tof Thissen in Sociaal Bestek, juni 2009

VNG trekt met partijen op tegen jongerenwet

De Vereniging Nederlandse Gemeenten heeft samen met belangenorganisaties als Divosa en het FNV een brandbrief gestuurd aan de Eerste Kamer. Het is een laatste poging om de Wet Investeren in Jongeren (WIJ), die al per 1 juli in zou moeten gaan, af te schaffen of tenminste uit te stellen.

De VNG, DIVOSA, de FNV en FNV JONG en de Federatie Opvang vinden dat de nieuwe wet geen enkele meerwaarde heeft ten opzichte van de huidige Wet werk en bijstand (Wwb). Bovendien zouden er nogal wat juridische knelpunten en 'weeffouten' in de uitvoering van de wet zitten. Ook wijzen de partijen erop dat invoering op zo'n korte termijn onmogelijk is voor de gemeenten. De nieuwe regeling heeft namelijk grote administratieve gevolgen en de gemeenten zijn hier nog lang niet klaar voor, aldus de VNG.

Een groot verschil tussen de Wwb en de nieuwe WIJ is dat jongeren voortaan recht krijgen op een werkleeraanbod in plaats van bijstand. Gemeenten zijn dan dus verplicht om voor jongeren werk of scholing te regelen. Maar critici zijn bang dat veel jongeren afgeschrikt worden door het vooruitzicht dat ze elk aanbod van de gemeente moeten accepteren, en dat grote groepen zich mogelijk helemaal niet meer melden en uit beeld van de instanties verdwijnen. Ook de Raad van State wees hier eerder al op in een zeer kritisch rapport over de wet.

Ook gaat de nieuwe wet financiële consequenties hebben voor de gemeenten. Omdat ze jongeren onder 27 jaar geen uitkering meer hoeven te geven, stelt het kabinet minder geld beschikbaar voor het bijstandsgedeelte. Maar gemeenten moeten de bijstand van een werkeloze jongere tijdens een overbruggingsperiode naar bijvoorbeeld een opleiding wel gewoon bekostigen.

Aanpassen Wwb

De VNG wil dat de huidige Wwb blijft bestaan en desnoods aangescherpt wordt. De partijen schrijven dan ook in hun brief: 'Wij onderschrijven de wens jongeren een sluitende aanpak te bieden. (...) Dat doel moet echter niet via een nieuw wetsvoorstel worden bereikt, integendeel, de sluitende aanpak en een leer werk recht/ plicht kan ook worden bereikt door de WWB waar nodig aan te passen,' aldus de brief aan de Eerste Kamer. Die laatste buigt zich op 29 juni over het wetsvoorstel.

Bron: Binnenlands Bestuur, 8 juni 2009

Notitie over hogere AOW-leeftijd

Het kabinet verkent de mogelijke invulling van een verhoging van de pensioenleeftijd. In een notitie beschrijft het kabinet de achtergronden, de varianten om de verhoging in te voeren en een regeling voor zware beroepen.

Het kabinet heeft in het aanvullend beleidsakkoord aangegeven de AOW-leeftijd te willen verhogen van 65 naar 67 jaar vanwege de houdbaarheid van de overheidsfinanciën.

De notitie is het beginpunt voor een gesprek met de samenleving. Een definitief besluit wordt na 1 oktober 2009 genomen. Tot die tijd kan ook de Sociaal-Economische Raad (SER) een advies geven over een alternatief.

Varianten

Het kabinet verkent in de notitie mogelijke varianten om de AOW-leeftijd te verhogen.

Daarbij gaat het in het bijzonder om de mogelijkheid de pensioenleeftijd te koppelen aan de levensverwachting of het arbeidsverleden, of een combinatie van die twee.

Ook bij de invoering zijn verschillende varianten denkbaar. Dit varieert van een vaste verhoging per jaar over vijftien tot twintig jaar, tot verschillende snelheden.

Zware arbeid

Het kabinet heeft toegezegd dat er bij de verhoging van de AOW-leeftijd wordt gekeken naar mensen die jarenlang een zwaar beroep hebben gehad.

Het uitgangspunt is dat werkgevers en werknemers ervoor verantwoordelijk zijn dat mensen niet voortijdig verslijten. Maar bij een verhoging van de AOW-leeftijd hebben vooral ouderen niet de tijd gehad zich hierop voor te bereiden.

Bron: Nieuwsbericht regering, 5 juni 2009

Wetsvoorstel wijziging IOW

Voor oudere werklozen en voor diegenen die ook nog gedeeltelijk arbeidsongeschikt zijn, bestaan er tot op heden twee regelingen: IOW en IOAW. In sommige gevallen lopen deze twee regelingen samen. Dat is niet een ideale situatie. Daarom liggen er voorstellen om dit te voorkomen.

De Landelijke Cliëntenraad (LCR) vindt ook die samenloop niet wenselijk. In plaats van het voorstel om de eerst toegekende uitkering voor te laten gaan, wil de LCR dat bij recht op zowel IOAW als IOW de laatste uitkering voorkeur krijgt. 'Daarmee blijft de bedoeling van de IOW overheid', zo zegt de LCR, 'De slechtere arbeidsmarktpositie van ouderen wordt gecompenseerd met een inkomensvoorziening zonder partnertoets.'

Een andere wijziging die wordt voorgesteld is de omschrijving 'Inkomen in verband met arbeid'. Andere inkomsten worden ook meegerekend, maar er is een vrijstelling voor rente, dividenden of royalties. Niet duidelijk is, merkt de LCR op, wat er gebeurt met bijvoorbeeld inkomsten uit huur of onderhuur en een ontslagvergoeding om het pensioengat later te dichten.

Een andere kwestie betreft het tijdelijke karakter van de IOW. De huidige economische situatie zorgt er alles behalve voor dat de arbeidsmarktpositie van ouderen verbetert. Daarom pleit de LCR voor verlenging van de termijn waarbinnen de IOW van kracht is.

Bron: LCR, 28 mei 2009

Campagne 'weet hoe het zit' van start

Staatssecretaris Jetta Klijnsma van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft het startsein gegeven voor de campagne 'Voorkom problemen. Weet hoe het zit'.

Niet iedere burger is op de hoogte van de regels en plichten die horen bij de wetten en regels in Nederland. Hierdoor worden de regels vaak onbewust overtreden. Met de campagne 'Voorkom problemen. Weet hoe het zit' wil het ministerie van SZW de burger hiervan bewustmaken.

De campagne is een initiatief van het ministerie van SZW in samenwerking met UWV, de Sociale Verzekeringsbank, verschillende gemeenten en de Arbeidsinspectie.

Meer informatie over de campagne: www.weethoehetzit.nl

Bron: UWV, 3 juni 2009

Ontwikkeling polisadministratie vordert gestaag

UWV en Belastingdienst hebben voortvarend gewerkt om de loonaangifteketen te realiseren. Hierbij legt UWV in de polisadministratie gegevens vast over lonen, uitkeringen en arbeidsverhoudingen van alle verzekerde werknemers in Nederland. Voor het borgen van de kwaliteit van deze gegevens is nog veel te doen. Dit concludeert de Inspectie Werk en Inkomen (IWI) in de achtste voortgangsrapportage 'UWV en Walvis'.

De inspectie verwacht dat de betrokken partijen in 2009 prioriteit geven aan het verbeteren van het beheer van de loonaangifteketen en het borgen van de kwaliteit van de gegevens in de polisadministratie. Hiermee kunnen de betrokken partijen meer aandacht geven aan de belangen van burgers. Dit past bij de doelstelling van de wetgever om administratieve lasten verder te verlichten door het realiseren van eenmalige gegevensuitvraag en meervoudig gebruik van gegevens.

Hiervoor is een goed functionerende polisadministratie een belangrijke voorwaarde.

De inspectie stelt vast dat nog een beperkt aantal afnemers gebruik maakt van de gegevens uit de polisadministratie. Het aansluiten van meer afnemers op de polisadministratie kan leiden tot een positieve impuls voor de kwaliteit van de gegevens.

UWV overweegt om in 2009 deze gegevens te gaan gebruiken om daglonen te berekenen waarvan de hoogte van de uitkeringen wordt afgeleid.

Operatie Walvis

De 'operatie Walvis' is het geheel aan wettelijke maatregelen dat moet leiden tot vereenvoudiging van de uitvoering van de werknemersverzekeringen. Het gaat om de Wet administratieve lastenverlichting en vereenvoudiging in sociale verzekeringen (Walvis) en Wet financiering sociale verzekeringen (Wfsv). UWV en Belastingdienst voeren deze wetten uit. IWI rapporteert met enige regelmaat over de manier waarop UWV deze wetten uitvoert.

Bron: IWI, 15 juni 2009

Veel sociale diensten hebben beveiliging persoonsgegevens niet op orde

Op 1 januari 2009 had 78 procent van de gemeenten een beveiligingsplan voor het beheer en de uitwisseling van gegevens op het gebied van werk en inkomen. Dat is in aantallen een flinke verbetering ten opzichte van een jaar eerder. Vrijwel geen van de beveiligingsplannen voldoet echter volledig aan alle vereisten. UWV en SVB hebben hun informatiebeveiliging over het algemeen wel goed gewaarborgd. Dit blijkt uit onderzoek van de Inspectie Werk en Inkomen naar de waarborgen van de beveiliging van informatie in de keten van werk en inkomen.

De Inspectie Werk en inkomen (IWI) onderzocht hoe gemeenten, UWV en SVB omgaan met de beveiliging van persoonsgebonden gegevens bij gebruik van Suwinet-Inkijk, een systeem waarmee ze elektronisch gegevens uitwisselen. Hiermee hebben ze inzicht in elkaars gegevens en in die van organisaties als de Kamer van Koophandel en de Rijksdienst voor het Wegverkeer.

Er zijn maar weinig gemeenten die een goed beveiligingsplan hebben. In de regel dragen ze de plannen niet goed uit in hun organisatie. Van een jaarlijkse evaluatie komt het maar zelden. Het gebruik van Suwinet-inkijk wordt meestal niet gemonitord, en ongeoorloofde pogingen om van het systeem gebruik te maken worden niet opgespoord. Dit heeft als risico dat ongeoorloofd gebruik niet wordt opgemerkt. Verder ziet IWI verbetermogelijkheden bij de verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van medewerkers.

De informatiebeveiliging van UWV en SVB is over het algemeen goed geborgd; wel is sprake van enkele onvolkomenheden. IWI heeft vastgesteld dat de kwaliteit van de beveiligingsplannen van UWV en SVB voldoet aan de normen. Ze hebben de organisatorische procedures en maatregelen ook goed op orde. UWV en SVB verantwoordden zich jaarlijks hierover tegenover de minister van SZW. Gemeenten leggen verantwoording af aan de gemeenteraad.

Klijnsma dreigt met ingrepen

Gemeenten waarvan de beveiligingsplannen ondermaats zijn, krijgen van staatssecretaris Klijnsma van Sociale Zaken en Werkgelegenheid nog 4 maanden de tijd om orde op zaken te stellen. Als vervolgens blijkt dat de problemen niet zijn aangepakt, dan krijgen die gemeente een aanwijzing en zorgt de bewindsvrouw ervoor dat het alsnog op hun kosten wordt geregeld. 'Dit moet zo snel mogelijk op orde komen', aldus Klijnsma. 'Burgers moeten erop kunnen rekenen dat hun gegevens veilig zijn bij hun gemeente.'

Bronnen: IWI en Gemeente.NU, 4 juni 2009

VNG nuanceert IWI-rapport over beveiliging SUWI-keten

De constatering in het rapport zijn ernstig en moeten serieus genomen worden, zeker nu de risico's en de schade door falende beveiliging steeds zichtbaarder worden en het doelbinding principe onder druk staat.

Wel nuanceren wij het rapport op de volgende punten:

- Incidenteel misbruik en oneigenlijk gebruik zal nooit helemaal voorkomen kunnen worden; het aantal constatering is niet duidelijk; er is wel rekening gehouden met het beperkte aantal onderzochte gemeenten, maar niet met het totale aantal informatieverstrekkingen; er is ook geen vergelijking gemaakt met mis- en oneigenlijk gebruik in andere sectoren.
- Of gemeenten c.q. gemeentelijke sociale diensten realiter aan de normen uit Besluit en Regeling SUWI kunnen voldoen, is niet objectief (buiten de sector) onderzocht: welke (extra) kosten het voldoen aan de normen met zich meebrengt en hoe die zich verhouden tot het verminderde risico, blijkt niet uit het inspectierapport.
- De inspectie constateert dat gemeenten of gemeentelijke sociale diensten - niet duidelijk is, waarvan is uitgegaan - in veel voorkomende gevallen geen beveiligingsplan, geen georganiseerde beveiliging en geen 'security officer' hebben. Dat impliceert de veronderstelling dat dergelijke voorzieningen er wel zouden moeten zijn zonder overigens dat duidelijk is aan welke eisen van met name functiescheiding dan voldaan moet zijn en in welke mate. In vooral kleinere gemeenten kan het doorvoeren van functiescheiding, bij een relatief kleine personeelsbezetting, problematisch zijn.

Op zichzelf zegt het feit, dat nu méér gemeenten dan voorheen een beveiligingsplan hebben, nog niet dat het werkelijke niveau van beveiliging is toegenomen. De mate van beveiliging blijkt niet uit maatregelen op papier, maar uit het gedisciplineerde gedrag van de menselijke factor.

Het veiligheidsbesef bij ambtenaren en hun handelen op basis daarvan is voor verbetering vatbaar, zo leert ons ook onderzoek van HEC en VIAG. Wij zien dat programma's als Nationale Infrastructuur Cyber Crime gemeenten nog in onvoldoende mate bereiken en zullen daar meer aandacht voor vragen.

Tenslotte wijzen wij erop dat méér aandacht en middelen voor beveiliging in concurrentie staat met andere prioriteiten, met name die van het Nationaal Uitvoerings Programma dat van gemeenten al grote investeringen vraagt.

Bron: VNG, 5 juni 2009

De helden van de Hoeksche Waard of hoe het werkplein gered werd

Dankzij de individuele inspanningen van sociale dienstdirecteuren Jacky Straatman (Hoeksche Waard) en Mart Toet (Rotterdam) is het werkplein in de Hoeksche Waard gered. Beide heren durven buiten de paden te treden en "denken in kansen, niet in problemen".

Het laatste half jaar voelde Straatman dat er iets in de lucht hing op het werkplein. De ketenpartners hielden de boot een beetje af, de motivatie tot samenwerking werd minder, er gingen medewerkers weg. Zijn werkplein zou wel eens kunnen behoren tot de groep van dertig die moest sluiten om de bezuinigingsdoelstelling van 127 miljoen euro van het Werkbedrijf te halen, dacht hij. En dat bleek te kloppen.

Straatman baalde. Niet alleen omdat het werkplein nog maar anderhalf jaar open was en zijn organisatie veel tijd, geld en energie had geïnvesteerd in het harmoniseren van de werkprocessen van gemeente, UWV en CWI, maar ook omdat hij ervan overtuigd was dat de basisdienstverlening op het eiland moest blijven: het inschrijven van werkzoekenden, het aanvragen van een uitkering en vacaturebemiddeling.

Mensen van het eiland die daarvoor helemaal naar Rotterdam moeten, dat werkt niet. Bovendien, heel belangrijk, gaat de gemiddelde werkgever niet naar Rotterdam om vacatures te melden. Daar heeft hij geen vertrouwen in, hij voelt zich verloren in de grote stad, dus dat doet hij gewoon niet. Leer Straatman de plaatselijke mores kennen.

Wat hem extra giftig maakte, is dat hij als het ware werd gestraft voor de prachtige resultaten die zijn sociale dienst de afgelopen jaren had geboekt. Een van de criteria die het Werkbedrijf namelijk hanteerde om te bepalen op welke werkpleinen het lot zou vallen, was de hoeveelheid werk die zij hadden. Simpel gezegd: hoeveel klanten zijn er? En met minder dan vier procent werklozen zat de Hoeksche Waard in de onderste regionen van de klantenstromen. Hebben we ons daar nu voor uit de naad gewerkt, dacht Straatman.

Creatief

Kortom: dit mocht niet doorgaan. Maar wat nu? Geen brieven schrijven aan de directie van het Werkbedrijf, dat was zinloos. Het besluit was eenmaal genomen en dan draai je het niet meer terug. Nee, hij ging op een andere manier te werk. Denken in kansen, is zijn motto, en niet in problemen. En als je daarbij af en toe een wat onconventionele weg moet bewandelen of buiten de regels en procedures om moet gaan, dan is dat maar zo. Straatman ging in gesprek met het Werkbedrijf, met de simpele boodschap dat hij de basisdienstverlening wilde handhaven en bereid was zelf te zorgen voor menskracht, middelen en ict. Welke mogelijkheden waren er daarvoor?

Het gesprek verliep eigenlijk verrassend soepel, zegt hij achteraf. Het Werkbedrijf gaf hem de vrije hand, mits de oplossing niet ten koste zou gaan van de bezuiniging én hij het eens zou worden met het grotere werkplein in de omgeving waar hij een partnerschap mee wilde aangaan. Van tevoren hadden ze in de Hoeksche Waard al bedacht dat het werkplein aan de Dynamostraat in Rotterdam daarvoor de meest logische keuze was. Spijkenisse is voor mensen aan de oostkant van het eiland te ver weg, Dordrecht is voor inwoners uit het westen moeilijk bereikbaar. De Dynamostraat ligt precies in het midden. En gelukkig was er in Rotterdam een directeur die bereid was om mee te denken: Mart Toet. Als het mogelijk is om op enigerlei wijze de dienstverlening op locatie te organiseren, dan moet je dat doen, vond Toet.

Satelliet

In de constructie die Toet en Straatman bedachten, blijft het werkplein in de Hoeksche Waard bestaan, niet als zelfstandige vestiging maar als "satelliet" van het werkplein aan de Rotterdamse Dynamostraat. In de Hoeksche Waard kunnen mensen terecht voor intakes voor werk en uitkering en werkgevers kunnen er vacatures melden. Op de hoofdvestiging in Rotterdam vinden alle vormen van keuringen en individuele testen – zoals competenties en evc's – plaats. Een creatieve oplossing, noemt Toet het, waar alle drie de partijen achter staan.

De totale kosten schat Straatman op zo'n 3,5 ton. De huisvestingskosten hoopt hij op termijn te gaan delen met andere huurders van het pand, zoals bijvoorbeeld het landelijke mobiliteitscentrum dat ergens in de regio een plekje moet krijgen, of uitzendorganisaties.

Voor de rest gaat het om personeelskosten. In dat verband is van belang dat het nieuwe werkplein aanzienlijk minder medewerkers krijgt. Zo verdwijnt de managementlaag van UWV – goed voor 1,5 fte, volgens Straatman altijd al "aan de ruime kant" –, waardoor het personeel onder de leiding van de RSD komt. Van de huidige werkcoaches – circa acht – blijven er zo'n drie tot vier over. Dat zijn de mensen die anders in de Dynamostraat in Rotterdam aan de slag zouden zijn gegaan, maar nu door het Werkbedrijf worden gedetacheerd in de Hoeksche Waard. Zij blijven dus op de loonlijst van het Werkbedrijf. Naast hen wil Straatman zo'n zes extra werkcoaches aanstellen, die betaald worden door de gemeente Hoeksche Waard en de schakel vormen tussen werkzoekende en werkgever. Daarmee gaan ambtenaren van de gemeente werk doen dat voorheen door het CWI werd gedaan.

Bron: Sprank, ledenblad Divosa, juni 2009

VNG en SZW zetten in op preventieve schuldhulpverlening

Het kabinet verwacht vanwege de economische crisis een toename van het aantal mensen met problematische schulden. Het kabinet heeft daarom € 130 miljoen vrijgemaakt voor schuldhulpverlening. De VNG verwacht dat dit geld vooral gebruikt zal worden voor preventieve schuldhulpverlening. Staatssecretaris Klijnsma van SZW is namelijk - net als de VNG - van mening dat met een tijdig financieel advies veel ellende kan worden voorkomen. Betalingsproblemen ontstaan tenslotte niet van de ene dag op de andere.

Mogelijke maatregelen

Schulden voorkomen. Hoe doe je dat? Er zijn verschillende mogelijkheden:

- Medewerkers van het UWV WERKbedrijf scholen, zodat ze in een vroeg stadium schuldenproblematiek herkennen
- Medewerkers van de Kredietbank een plek geven op de Werkpleinen, zodat ze ter plekke kunnen helpen en adviseren
- De personeelsafdeling van bedrijven en organisaties stimuleren om actie te ondernemen als ze schulden bij medewerkers signaleren

Actieplan

Voor de zomer komt staatssecretaris Klijnsma met een actieplan voor de inzet van het extra geld voor schuldhulpverlening.

Bron: VNG, 26 mei 2009

'Armen actief ontzien met gemeentehellingen'

Staatssecretaris Jetta Klijnsma (Sociale Zaken) roept alle gemeenten op hun inwoners met een laag inkomen automatisch lokale belastingen kwijt te schelden. De bewindsvrouw deed haar oproep tijdens het jubileumcongres van de vereniging van directeuren van sociale diensten (Divosa), die 75 jaar bestaat.

Momenteel hebben ongeveer honderd van de ruim 440 lokale overheden geregeld dat mensen met een inkomen op bijstandsniveau alleen de eerste keer een aanvraag hoeven te doen voor kwijtschelding van bijvoorbeeld afval- en rioolheffingen.

Ontheffing

Daarna wordt jaarlijks automatisch bekeken of de mensen nog recht hebben op de ontheffing. Klijnsma stuurt samen met haar collega Ank Bijleveld (Binnenlandse Zaken) een brief om de overige gemeenten op te roepen dit ook te doen.

Koppeling

Door een koppeling van bestanden kunnen gemeenten controleren of mensen in aanmerking komen voor kwijtschelding van lokale belastingen. De afgelopen jaren is hiermee eerst proefgedraaid in Amsterdam, Rotterdam, Dordrecht en Zaandam.

Papieren rompslomp

De proeven hadden volgens een woordvoester van Klijnsma duidelijk resultaat. Het bleek dat mensen toch geholpen werden, terwijl ze zelf geen aanvraag zouden doen. Ten onrechte dachten ze niet (meer) voor de regeling in aanmerking te komen en/of ze keken op tegen de papieren rompslomp.

Bron: ANP, 11 juni 2009

FNV waarschuwt samenwonenden voor belastingnadeel

Mensen die ongehuwd samenwonen zonder samenlevingscontract kunnen te maken krijgen met een flink belastingnadeel als ook in de inkomstenbelasting het begrip partner verandert. Dat geldt vooral wanneer een van beide partners weinig tot geen inkomen heeft. Daarvoor waarschuwt Yme Knaap van de FNV Belastingservice.

Volgend jaar gaat de nieuwe successiewet in en daarin verandert het begrip partner. Er ligt een voorstel om ook voor de inkomstenbelasting dat nieuwe partnerbegrip te gebruiken, aldus Knaap. Daardoor kunnen veel mensen elkaar niet meer als fiscaal partner aanwijzen.

Bron: ANP, 15 juni 2009

Mensen leren niets van 'Een dubbeltje op z'n kant'

Door Marieke Henselmans

Het klinkt interessant, wat de tv-gids zegt over het RTL4-programma 'Een dubbeltje op z'n kant': Wekelijks wordt een gezin met geldproblemen op weg geholpen. Na de eerste drie afleveringen is echter duidelijk dat kijkers noch deelnemers hier veel aan hebben.

Sinds kort zendt RTL4 het programma 'Een dubbeltje op z'n kant uit'. Volgens de tv-gids 'wordt wekelijks een gezin met geldproblemen op weg geholpen. 'De omvang en oorzaak van de financiële besognes worden in kaart gebracht. De opzet van het programma is dat presentator John Williams samen met Annemarie van Gaal en de deelnemers zoekt naar besparingen en een gezondere financiële basis.'

Als dit op tv te zien was, zou het interessant zijn. Maar de kijker ziet iets anders. We krijgen informatie over de deelnemende gezinnen, en zien in cijfers hun inkomen, vaste lasten en de omvang van hun schuld. De inkomens zijn over het algemeen heel redelijk te noemen, tot zo'n €3000 per maand. Overigens moeten talloze gezinnen het met veel en veel minder doen en redden het wél, maar dat terzijde.

De vaste lasten van de deelnemers zijn torenhoog, maar over hoe dat komt en over de rest van hun uitgavenpatroon kom je weinig te weten. Ook hoe de schuld ontstaan is blijft raadselachtig.

12.000 euro schuld

Presentatrice Annemarie van Gaal die als zelfstandig ondernemer veel geld verdient heeft, heeft de taak de deelnemers de stuipen op het lijf te jagen door ze te confronteren met de hoogte van de schuld. Ze hebben een schuld van bijvoorbeeld 12.000 euro. Op een groot scherm tonen ze hoe de schuld zou oplopen als er niets aan de situatie wordt gedaan.

De cijfers rollen over het scherm: 12.000, 24.000, 50.000.....Als jullie nou niet aan de slag gaan is de schuld over 10 jaar 100.000 euro! U begrijpt het al: de deelnemende stellen barsten in tranen uit. De camera zoomt in en John Williams gaat ze troosten, maar wrijft het ze ook nog even goed in: 'dat is schrikken hè?' Dit is geen infotainment meer, dit is honderd procent drama.

Bij het tv-programma walsen ze een beetje over de mensen heen. In de eerste aflevering was een gezin waarvan de vrouw weinig uren werkte. De programmamakers dwongen de vrouw te solliciteren naar een baan met meer uren. Ze had piepkleine kinderen en wilde niet. Er werd forse druk op haar uitgeoefend. Waarom werd ze niet gerespecteerd in haar keuze? Waarom werd niet naar de dagelijks uitgaven gekeken?

Kwijtscheldingen

Verder biedt het programma steeds cadeaus en kwijtscheldingen aan de deelnemers. De auto gaat de deur uit, ze krijgen een scooter cadeau. Of de deelnemers nu inzicht hebben in hun gedrag, of ze dingen beter gaan aanpakken als John is vertrokken is twijfelachtig. Of ze écht geholpen zijn is zeer de vraag. Al lucht al dat doorlopende huilen vast op.

Bron: AD, 5 juni 2009

Formulierenbrigades

Steeds meer gemeenten gaan er toe over om een formulierenbrigade op te zetten al middel om niet-gebruik terug te dringen en zo bij te dragen aan het bestrijden van armoede. Maar hoe doe je dat? Gemeenten die een **formulierenbrigade** willen opzetten, kunnen via het IPW-project *Erop af: Doen en delen* ondersteuning krijgen. De ervaringen van de deelnemende gemeenten worden door Stimulansz verwerkt in een handreiking en gepresenteerd tijdens drie regionale bijeenkomsten. De handreiking is na de zomer gereed. Zodra de data en locaties van de bijeenkomsten bekend zijn ontvangt u hierover bericht.

Meer informatie: <http://www.vng.nl:80/eCache/DEF/86/314.html>

'Vaak geen WW voor flexwerker'

Flexwerkers vallen veelal naast het sociaal vangnet, meent FNV Bondgenoten. Uitzendbureaus moeten langer verantwoordelijk blijven.

Uitzendkrachten moeten betere toegang tot WW-uitkeringen en scholing krijgen, vindt FNV Bondgenoten. „In deze crisis vallen ze tussen wal en schip”, constateert arbeidsvoorwaardencoördinator Anja Jongbloed. Ze pleit voor een convenant, dat bepaalt dat uitzendbureaus een half jaar verantwoordelijk blijven voor hun flexwerkers en hen scholing aanbieden. Ze wil in meer cao's afspraken over een limiet aan het aantal flexwerkers. De vakbond streeft bovendien naar vaste dienstverbanden voor uitzendkrachten als ze al negen maanden op één plek aan de slag zijn. Maar daarin krijgt ze de werkgevers moeilijk mee.

Uit een enquête van Bondgenoten blijkt dat de crisis onder flexwerkers keihard heeft toegeslagen. Bijna een derde van de ondervraagden heeft geen werk meer en vooral de situatie van jongeren is 'dramatisch', zegt vakbondsbestuurder Mariëtte Patijn. Van de werkloze uitzendkrachten onder de 45 jaar heeft de helft geen of maximaal drie maanden WW. Het baart de bond zorgen dat er voor deze relatief jonge werknemers geen vangnet bestaat. In de cijfers van uitkeringsinstantie UWV en de bijstand komen ze niet terug, omdat velen geen recht hebben op een uitkering. „Ze zijn onzichtbaar en blijven daardoor buiten scholingsprojecten die hen aan ander werk kunnen helpen”, constateert Patijn.

Volgens haar is er bovendien sprake van verdringing. „Mensen met tijdelijke contracten en vast personeel dat zijn baan verliezen, melden zich nu ook voor uitzendwerk.” Hoewel de uitzendbranche over scholingsfondsen beschikt, zet die het geld nauwelijks in voor uitzendkrachten in de laagste posities, luidt het verwijt. Voor de FNV is de verbetering van de positie van uitzendwerkers een speerpunt in het huidige cao-overleg. De bonden zetten in op betere beloning en arbeidsvoorwaarden voor werknemers aan de onderkant van de arbeidsmarkt, onder wie schoonmakers, supermarktmedewerkers en taxichauffeurs. Hoewel Bondgenoten, de grootste bond binnen de FNV, vindt dat werkgevers in de cao-onderhandelingen er een tandje bij moeten zetten, meldt Jongbloed toch een aantal successen. Zo is er in de taxibranche een cao afgesproken voor een periode van vijf jaar met 15 tot 20 procent loonsverhoging. Daarnaast gaan werkgevers meer aan scholing doen. Taxibedrijven stemden in met een beperking van het aantal uitzendkrachten. Niet meer dan 15 procent van de loonsom wordt aan hen uitgegeven.

Bron: Trouw, 29 mei 2009

Bouw verwacht 50.000 werklozen

De recessie treft de bouw harder dan begin dit jaar voorzien. Volgens het Economisch Instituut voor de Bouwnijverheid (EIB), dat zaterdag nieuwe ramingen publiceerde, verliezen 50 duizend bouwvakkers hun baan de komende jaren. Dat is een op de tien werknemers in de bouw.

Bij de vorige voorspelling (30 duizend werklozen) in januari ging het EIB uit van een krimp van het bruto binnenland product van 0,75 procent dit jaar. Het Centraal Planbureau heeft dit cijfer neerwaarts bijgesteld naar 3,5 procent.

Bouwbedrijven merken dat het aantal orders opdroogt. In de woningbouw vallen de hardste klappen. De orderportefeuille was in februari 2009 30 procent lager dan in februari 2008. Bij de bouw van kantoren en winkels viel het aantal orders terug met 20 procent.

Orderportefeuilles

Het EIB heeft op basis van de krimpcijfers voor de economie en de stand van de orderportefeuilles nieuwe schattingen gemaakt voor de bouwsector, waar 474 duizend mensen werken. Dit jaar neemt de bouwproductie af met 5,5 procent. Volgend jaar versnelt de daling: de productie zakt met 9 procent. Hierdoor daalt de bouwproductie de komende jaren in totaal met 15 procent.

Het EIB voorspelt een toenemend aantal gedwongen ontslagen en faillissementen. Tot nu toe is de terugval in de bouw voornamelijk opgevangen door vacaturestops en het minder inhuren van flexwerkers. Zowel werknemers als zelfstandigen zonder personeel (zzp'ers) zijn de dupe van de productiedaling. Eén op de vijf werkenden in de bouw is zzp'er.

John Kerstens, de nieuwe voorzitter van FNV Bouw, waarschuwde werknemers niet te veel te vertrouwen op hun werkgever. Slechts 30 procent van de werknemers maakt zich zorgen over zijn baan, blijkt uit een vorige week verschenen onderzoek. Kerstens wijt dit aan het feit dat er nog volop werk is. 'Ik wil geen paniek zaaien, maar het is ongelooflijk belangrijk dat ook werknemers hun verantwoordelijkheid nemen. Ze moeten hun vakdiploma halen en zorgen dat ze weerbaar zijn in hun baan. Werknemers zonder vakdiploma's zijn vakmensen, maar staan veel minder sterk dan hun geschoolde collega's.'

Nieuwbouwwoningen

De markt voor nieuwbouwwoningen heeft het meest te lijden. De productie daalt in 2009 en 2010 met respectievelijk 10,5 en 13,5 procent. Hierdoor worden er in totaal 45 duizend woningen minder gebouwd. Veel nieuwbouwprojecten worden afgeblazen omdat het niet lukt het vereiste aantal woningen op voorhand te verkopen. Vaak moet ten minste 70 procent van de woningen zijn verkocht. De terugval bij grond-, water- en wegenbouw waar overheden de opdrachtgever zijn, is het minst groot. Het EIB houdt rekening met een daling van circa 3 procent per jaar.

Het EIB verwacht dat de bouw pas in 2012 weer aantrekt. Uitgaande van een groei van 3 procent per jaar duurt het nog jaren voor de bouwproductie het niveau van 2008 weer bereikt.

Bron: Volkskrant, 8 juni 2009

Actieplan tegen jeugdwerkloosheid

Het kabinet trekt 250 miljoen euro uit om jeugdwerkloosheid tegen te gaan. Jongeren worden langer op school gehouden, intensiever begeleid naar werk en er worden meer leerwerkplaatsen en stages voor jongeren aangeboden.

De dertig grote regionale werkpleinen staat centraal in de uitvoering van het actieplan Jeugdwerkloosheid. In de werkpleinen werken alle organisaties op het terrein van onderwijs en arbeidsmarkt samen.

Per regio worden convenanten afgesloten over extra scholing, leerwerkplaatsen en stages voor jongeren. Hiervoor stelt het kabinet 153 miljoen euro beschikbaar.

Daarnaast investeert het kabinet in extra leerwerkbanen en stages en een 'matching-offensief'. Daarbij worden de vraag van werkgevers en de beschikbaarheid van jongeren op elkaar aangesloten. Onder meer hiervoor worden 200 jongeren ingezet als junior-werkcoaches bij het UWV.

Kwetsbare jongeren

Het kabinet wil ook extra inspanningen voor kwetsbare jongeren met een grote afstand tot de arbeidsmarkt.

40 miljoen euro wordt ingezet voor meer zorg en ondersteuning in en rond de school, en naar een opleiding met opvang voor leerlingen die permanent aandacht en toezicht nodig hebben. Daarnaast wordt geïnvesteerd in een proef om jongeren vanuit de jeugdzorg actief te begeleiden naar school of werk.

Bron: Nieuwsbericht regering, 29 mei 2009

Rechter geeft bij ontslag 10 mille minder

De ontslagvergoeding voor werknemers is de afgelopen maanden met zo'n 30 procent gedaald. De kantonrechter kent nu gemiddeld 27 duizend euro toe. Vorig jaar verlieten ontslagen werknemers de rechtszaal nog met gemiddeld ruim 37 duizend euro.

Dit zijn de 'eerste voorzichtige conclusies' die de Amsterdamse kantonrechter Fruytier trekt over het effect van de nieuwe kantonrechtersformule. Fruytier bekeek 154 dossiers die in de eerste vier maanden van dit jaar zijn behandeld bij de Amsterdamse rechtbank, waarvan er uiteindelijk 80 uitmondten in een ontslagvergoeding.

Kredietcrisis

De invoering van de nieuwe formule kwam op het moment dat de kredietcrisis de eerste slachtoffers in Nederland eiste. De kans dat iemand snel een nieuwe baan vindt, is veel kleiner geworden. De rechters noemen dat nu een 'ongelukkige samenloop in de tijd'. Fruytier: 'Maar de nieuwe formule wordt op zitting en in de stukken op dit moment niet meer ter discussie gesteld.'

Door de recessie hebben de ontslagrechters het een stuk drukker gekregen. Het aantal ontslagzaken in Amsterdam steeg in het eerste kwartaal met bijna 35 procent naar ruim 700. Vooral het aantal lastige zaken – waarbij het ontslag geen formaliteit is en de ontslagen werknemer tegenstribbelt – neemt snel toe, met ruim 70 procent naar 300 zaken. In Nederland loopt ongeveer de helft van de ontslagzaken via de kantonrechter.

De kantonrechtersformule

Vorig jaar ontvingen werknemers een maandsalaris per gewerkt jaar, jaren na het 40ste levensjaar telden anderhalf keer mee. Na de 50 telden ze dubbel. Sinds 2009 is dit veranderd. Dienstjaren tot 35 jaar tellen mee voor een half maandsalaris. De jaren tussen 35 en 45 betekenen één maandsalaris. Tussen 45 en 55 jaar anderhalf en gewerkte jaren na je 55ste tellen dubbel mee. Bijvoorbeeld: iemand van 34 die tien jaar heeft gewerkt bij een baas, kreeg tien maandsalarissen mee. Nu worden dat er vijf. En een werknemer van 62 jaar met veertig dienstjaren kreeg 57 maanden mee, nu houdt hij 45,5 maandsalarissen over. Het verschil kan dus oplopen tot 50 procent.)

De daling is het gevolg van de invoering van de nieuwe kantonrechtersformule per 1 januari 2009. De rechters vonden dat de oude rekenregel niet meer voldeed. Te veel ontslagen werknemers verlieten hun rechtszalen met te goed gevulde zakken, vonden ze. En dat terwijl deze werknemers – tot voor kort – vaak snel weer een nieuwe baan hadden.

Bron: Volkskrant, 20 mei 2009

Ontslag betekent niet langer een flinke zak geld

Door de recessie stijgt het aantal ontslagzaken snel. Maar vooral jonge werknemers krijgen van de kantonrechter nu een flink lagere vergoeding.

'Edelachtbare, twee winkelmanagers voor vijf man personeel is wat veel. Zeker in deze economische tijden. Wij vragen u het contract van meneer Hermans te ontbinden.' Het is dinsdagochtend en de temperatuur in de kleine, volle rechtszaal loopt gestaag op, terwijl een van de advocaten uitwijdt waarom manager Hermans echt moet vertrekken.

Als Hermans en zijn advocaat aan de beurt zijn, branden ze los. Hermans – die als steun zijn familie heeft meegenomen – is gekwetst. Jarenlang heeft hij 'zijn hart gegeven' aan de reiswinkel, en nu – 'terwijl het écht niet zo slecht gaat als ze beweren' – moet hij vertrekken.

Hoe vervelend de situatie voor Hermans ook is, voor kantonrechter Van der Hoek verloopt het schouwspel dat zich voor zijn ogen voltrekt volgens een bekend scenario. Zeker de laatste tijd. Door de recessie stijgt het aantal ontslagzaken snel. In de eerste drie maanden noteerden de Amsterdamse

rechters een toename van bijna 35 procent. In maart was zelfs er een stijging van bijna 70 procent ten opzichte van dezelfde maand in 2008.

‘Werknemers treffen minder snel een regeling’, zegt kantonrechter Ulrici, die enkele rechtszalen verderop zit. Ze heeft zojuist ook een ontslagzaak behandeld – een orkest wil af van een violiste, die al jaren kampt met ziekte en problemen. ‘Voorheen vonden medewerkers het al vlug goed als hun werkgever een zak met geld biedt. Nu houden ze vast aan hun dienstverband en vinden een goede vergoeding belangrijker uit angst dat ze lang werkloos blijven’, verklaart Ulrici.

De ontslagrechters staan volop in de belangstelling. Niet alleen vanwege de drukte, ook omdat de ontslagen werknemers eenderde minder meekrijgen dan vorig jaar. Oorzaak is de invoering van een nieuwe kantonrechtersformule per 1 januari 2009.

Al tijden vonden de rechters dat hun eigen richtlijn niet meer voldeed en dat te veel mensen hun rechtszalen verlieten met een te goedgevulde zak geld. Er werd te weinig gekeken naar de arbeidsmarktkansen van de werknemer en de situatie van het bedrijf, aldus Van der Hoek. ‘De regeling werkte goed voor de NS-machinist van 56, die na dertig jaar ontslagen werd en niets anders kan dan treinen besturen. Maar niet voor een ict’er van 35 die tienduizenden euro’s meekreeg en een dag na zijn ontslag uit drie nieuwe banen kon kiezen.’

Lange tijd keken de kantonrechters halsreikend uit naar de kabinetsplannen om het ontslagrecht te versoepelen. Maar toen dit eind 2007 in een politieke rel eindigde, verdween het onderwerp in de ijskast. ‘Toen moesten we het zelf doen’, zegt Van der Hoek.

Het gevolg: begin 2008 begon een commissie van kantonrechters een onderzoek naar de herziening van hun rekenregel. Het resultaat werd afgelopen najaar gepresenteerd. Vooral het ontslag van jongeren is goedkoper geworden, het verschil kan oplopen tot 50 procent.

Furieuze reactie

‘Hoe kun je dit nu doen, net nu er een ontslaggolf aankomt’, was de furieuze reactie van de vakbonden. De rechter heeft te veel oog voor het belang van het bedrijf en dupeert zo de werknemer, luidde de kritiek. Zo liep de eerste werknemer die volgens de nieuwe rekenregel ontslagen werd, 10 duizend euro mis. Deze 38-jarige Brabantse chauffeur kreeg eind januari 40 procent minder mee dan hij een maand eerder zou hebben kunnen ontvangen.

Een ongelukkige samenloop in de tijd, geven de rechters toe. Maar de economische crisis? Die hadden wij ook niet kunnen voorzien, vinden ze. Ulrici: ‘Juist in tijden van crisis is maatwerk belangrijk. Hoge ontslagvergoedingen hebben ook gevolgen voor de werkgever. Je moet niet vergeten dat ook veel mkb’ers last hebben van de crisis.’

Vooralsnog zijn de rechters tevreden over hun vernieuwde rekenregel. Alles duidt erop dat hij overal wordt toegepast, aldus Ulrici.

En ook buiten de rechtszaal wint de nieuwe formule terrein. ‘Als werkgever en werknemer onderling het contract ontbinden, wordt inmiddels ook de vergoeding op basis van de nieuwe regels bepaald’, zegt Evert Verhulp, hoogleraar Arbeidsrecht aan de Universiteit van Amsterdam.

Alleen bij de sociale plannen – die in het kader van reorganisaties afgesloten worden – blijven de vakbonden fel tegenstander. Van oudsher geldt de kantonrechtersformule daar als uitgangspunt. Volgens FNV Bondgenoten is dat nog steeds het geval. In 85 procent van 71 sociale plannen die recentelijk zijn afgesloten, krijgen de werknemers een nog even goedgevulde zak met geld mee, aldus Anja Jongbloed van FNV Bondgenoten. Wat haar betreft blijft dit zo.

Nee hoor, verwacht rechter Van der Hoek. ‘Het is ritueel verzet van de bonden, maar het is van voorbijgaande aard.’

En wat betekent dit voor meneer Hermans – die in de rechtszaal van Van der Hoek verwoede pogingen blijft doen zijn baan te behouden? De kantonrechter wil niet op de zaken vooruitlopen, de uitspraak is pas over enkele weken.

Maar, geeft hij toe, het is waar dat negen van de tien ontslagzaken eindigen in ontbinding van het contract. 'En dat terwijl we helemaal geen ontslagfabriek willen zijn.' Als de zaak inderdaad nadelige uitpakt voor Hermans, dan krijgt de jonge manager na een negenjarig dienstverband, 4,5 maand salaris mee. Ofwel, ruim 8 duizend euro minder dan een jaar eerder.

Bron: Volkskrant, 20 mei 2009

RWI: Reïntegratie kan veel effectiever door goede diagnose Professionalisering zorgt voor betere dienstverlening

Voor de reïntegratie van gedeeltelijk arbeidsgeschikten, werkzoekenden en (niet)uitkeringsgerechtigden wordt, inclusief gesubsidieerde arbeid, jaarlijks een omvangrijk budget van circa 2 miljard euro beschikbaar gesteld. Voor een effectieve en efficiënte besteding hiervan is het noodzakelijk de vraag te beantwoorden welke cliënt op welk moment welke dienstverlening, of helemaal geen dienstverlening, nodig heeft. De Raad voor Werk en Inkomen (RWI) formuleert in zijn advies, gericht aan gemeenten en UWV, een groot aantal aanbevelingen om deze vragen door een goede diagnosestelling te beantwoorden.

De RWI is van mening dat het van groot belang is dat voor alle cliënten eerst een screening plaatsvindt. Daarin wordt bepaald of de werkzoekende op eigen kracht werk kan vinden of niet. Zo wordt voorkomen dat werkzoekenden die het niet nodig hebben toch dienstverlening krijgen, wat zelfs kan leiden tot een langer verblijf in de uitkering. Door een goede screening, en vervolgens een juiste diagnosestelling over welke dienstverlening wel nodig is, kan de effectiviteit van reïntegratie aanzienlijk verbeterd worden. Het diagnoseproces kan tegen relatief lage kosten worden uitgevoerd door gebruik te maken van een goed diagnose-instrument of door zelf een diagnose-instrument te ontwikkelen.

De RWI gaat in het advies ook in op de rol van de werkcoaches en van de cliënten zelf. Een goed functionerend diagnoseproces maakt het werk voor de werkcoaches makkelijker, prettiger en vooral beter. De cliënt moet centraal staan in het diagnoseproces. Een diagnose die door alle partijen gedragen wordt, vergroot de effectiviteit van het reïntegratietraject.

Standaardisatie en professionalisering van het diagnoseproces is noodzakelijk. Door gebruik te maken van ervaringsgegevens, door de voortgang van reïntegratie en de behaalde resultaten te monitoren, door over alle cliënten dezelfde soort informatie geordend te verzamelen, wordt het diagnoseproces verbeterd. Als over alle cliënten dezelfde soort informatie op dezelfde wijze geordend wordt, kan die informatie gebruikt worden om na te gaan welke reïntegratie-instrumenten voor welke cliënten het beste resultaat opleveren. Ook worden hierdoor waarborgen ingebouwd voor een goede oordeelsvorming door de werkcoach. Het is uiteraard niet het doel alle cliënten op dezelfde manier te behandelen: maatwerk voor de cliënt blijft het uitgangspunt. De uiteindelijke winnaar is de werkzoekende. Deze krijgt immers kwalitatief betere hulp bij zijn reïntegratie.

Voor het volledige rapport: <http://www.rwi.nl/CmsData/Advies%20Diagnose%20bij%20reïntegratie.pdf>

Bron: RWI, 5 juni 2009

Duizenden zzp'ers weggezet als fraudeur

Zijn het fraudeurs of zijn de freelancers die een eigen bedrijf begonnen met behoud van een uitkering het slachtoffer van onduidelijke regelgeving en verkeerde voorlichting?

Duizenden zelfstandigen zonder personeel (zzp'ers) die met behoud van een uitkering een eigen bedrijf begonnen, moeten geld terugbetalen aan uitkeringsinstantie UWV. Ze hebben gefraudeerd, stelt het UWV.

Het UWV vergeleek de opgegeven 'gewerkte uren' van 6.900 zzp'ers met hun urenopgave bij de Belastingdienst. Hieruit bleek volgens de uitkeringsinstantie dat 42 procent van hen (2.900 zzp'ers) onterecht aanspraak heeft gemaakt op een WW-uitkering, omdat ze meer uren hadden gewerkt dan ze hadden opgegeven.

In totaal gaat het om een bedrag van 30 miljoen euro: gemiddeld 15.000 euro per zelfstandige. Onterecht, zeggen de betrokkenen zelf. Ze vinden dat ze verkeerd zijn voorgelicht door het UWV en worden daarin gesteund door vakcentrale FNV en FNV Zelfstandigen.

Eerder deze week, in aanloop naar het Kamerdebat dat vandaag over deze kwestie plaatsvindt, overhandigde de FNV een petitie aan de Tweede Kamer. In een reactie daarop spraken verschillende Kamerleden zich kritisch uit over de zelfstandigenregeling: die is onduidelijk en moet worden aangepast.

Werkbriefjes

Het geschil draait om de uitleg van het begrip 'gewerkte uren'. Wie vanuit een uitkering een eigen bedrijf wil beginnen, moet elke week werkbriefjes invullen met daarop het aantal gewerkte uren. Een deel van de zelfstandigen kreeg te horen van het UWV dat ook de niet gewerkte uren – de uren die ze wel werkten, maar geen geld verdienden – moesten worden ingevuld, terwijl dat tegen een ander deel niet gezegd werd. Die laatste groep vulde dus alleen de declarabele uren in.

„42 procent van de zelfstandigen heeft de regels niet goed toegepast en zou dus frauderen. Dan heb je het over bijna een op de twee zelfstandigen”, zegt Ronald van der Krogt van FNV Zelfstandigen. „Dat kun je niet droog houden. Dan deugt zo'n regel niet. Het UWV gaat hier heel opzichtig in de fout.”

De kwestie speelt al twee jaar, zegt Van der Krogt. „We hebben schrikbarend veel dossiers in handen. Wekelijks krijgen we twee of drie nieuwe zaken binnen. Het is een dagtaak voor de juridische afdeling.”

Jurisprudentie

Volgens Van der Krogt speelt een uitspraak van de Centrale Raad van Beroep, de rechter die sociale zekerheidszaken behandelt, in 1996 de zelfstandigen parten. „De raad stelde toen: een gewerkt uur is ieder uur dat je aan je werk besteedt. Dat geldt in deze zaken als jurisprudentie. Maar voor de meeste starters betekent een gewerkt uur een uur dat er daadwerkelijk geld wordt verdiend. Als deze mensen beter waren voorgelicht, hadden ze ook hun niet-declarabele uren opgegeven. Minister Donner moet inzien dat hier iets fout is gegaan.”

„De minister is heel serieus met deze zaak bezig”, reageert een woordvoerder van het ministerie van Sociale Zaken. „Maar hij kan niet op individuele gevallen ingaan.” Volgens de minister zou de voorlichting door het UWV wel degelijk goed zijn, maar gaat hij onder druk van de FNV „nog eens extra kritisch kijken naar de informatievoorziening richting starters”.

Het UWV zelf wil niet mondeling reageren, maar laat in een schriftelijke verklaring weten dat het de kritiek van FNV „uiterst serieus” neemt. „We hebben FNV al laten weten dat wij alle klachten die zijn binnengekomen willen onderzoeken”, schrijft het UWV. Ook stelt de uitkeringsinstantie dat de recente kritiek aanleiding is geweest om de informatievoorziening „nogmaals te analyseren en waar mogelijk verder te verbeteren”.

Bron: NRC, 11 juni 2009

Staatssecretaris Jetta Klijnsma:

'Gemeenten moeten duidelijk maken wat reïntegratie oplevert'

Gemeenten die zich inspannen voor de onderkant van de arbeidsmarkt, kunnen rekenen op de volle steun van staatssecretaris Klijnsma van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Maar dan moeten ze wel meer verantwoording afleggen over wat ze doen en wat het kost.

Het gesprek is eigenlijk al bijna afgelopen als Jetta Klijnsma plotseling fel wordt. “Meedoen is heel belangrijk!”, stelt ze als er gesuggereerd wordt mensen die al jaren in de bijstand zitten maar met rust te laten. “Ik wil niemand met rust laten, tenzij het fysiek of psychisch echt niet kan. Mensen die ergens de boot hebben gemist door een verslaving of omdat ze in de prostitutie zijn beland; die laat je niet stikken. Nooit!”

Alweer bijna zes maanden is Klijnsma staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Klijnsma was wethouder Cultuur en Financiën in Den Haag toen ze eind november gevraagd werd staatssecretaris te worden omdat de toenmalige staatssecretaris Aboutaleb was benoemd tot

burgemeester van Rotterdam. Ze stond niet echt te popelen, maar er is naar eigen zeggen flink op haar ingepraat. "Eén van de argumenten was dat er een forse dip stond aan te komen waardoor de onderkant van de arbeidsmarkt het extra zwaar zou krijgen."

Haar grote angst is nu dat als werkgevers moeten afslanken, ze eerst kijken naar 55-plussers, Wsw'ers, Wajongers. "Je ziet nu Wsw'ers terugkomen in de SW-bedrijven en je ziet dat ouderen die hun baan kwijtrafen het lastiger krijgen op de arbeidsmarkt. En we weten dat het na de zomervakantie heftiger wordt."

Het mooie was volgens Klijnsma nu juist dat sociale diensten veel van deze mensen aan een baan hadden geholpen. "Het is zaak te voorkomen dat deze mensen weer per kerende post in de uitkering terecht komen. Mijn drive is ook in economische dip voor deze mensen soelaas te blijven bieden."

Werkpleinen

De staatssecretaris heeft de eerste maanden van haar mandaat veel werkpleinen bezocht. Ze heeft gezien dat de infrastructuur nu behoorlijk op orde is en goed verankerd. Ook de interactie tussen de mensen is steeds beter. "Het is hartstikke knap dat de verschillende partners elkaar zo snel hebben gevonden. Natuurlijk moest men aan elkaar wennen en het is nog niet overal klaar, maar het gaat wel goed."

De werkpleinen kunnen rekenen op de volle steun van Klijnsma, nu er veel meer op ze af komt dan voorzien. "De gemeenten maken momenteel de balans op, ook voor de begrotingsvoorbereiding van 2010 en ik krijg signalen van wethouders dat er geld vanuit de algemene middelen naar het werkplein moet. En UWV krijgt van ons natuurlijk ook extra geld om de aanwas van WW-aanvragen het hoofd te bieden."

Volgens Klijnsma is er voldoende geld voor uitkeringen, ook als de werkloosheid verder oploopt. In het kabinet is afgesproken de WW en het i-deel van Wwb 'buiten de haken van de begroting' te plaatsen. "Dat betekent dat er op uitkeringen niet gekort wordt. Het w-deel is andere koek. Daarvan hebben we altijd gezegd dat we dat moeten bekijken in de context van de bezuinigen die we moeten realiseren."

Inzicht

In dat verband maakt Klijnsma zich wel zorgen over de gebrekkige verantwoording door gemeenten. "Ik heb inmiddels allerlei vrolijke en minder vrolijke verhalen gehoord over reïntegreren. Vrolijke verhalen over mensen die dankzij de ruggensteun van gemeenten de weg naar de arbeidsmarkt vinden. En minder vrolijk: de onderzoeken waaruit zou blijken dat al die reïntegratie-inspanningen van gemeenten veel geld kosten en weinig opleveren. Gemeenten zouden de afgelopen jaren 850 miljoen op het w-deel hebben overgehouden. Dan is het best moeilijk om dan naar de Tweede Kamer en de samenleving te blijven zeggen dat er op het w-deel niet bezuinigd mag worden."

Het gaat de staatssecretaris aan het hart omdat ze in haar tijd bij de gemeente zelf heeft gezien wat het betekent voor mensen om weer mee te mogen doen. Dat hoeft van haar niet altijd betaald werk te zijn. Maar willen gemeenten dat blijven doen, dan zullen ze meer inzicht moeten bieden in wat die reïntegratie tot nu toe heeft opgeleverd en hoe ze denken dat te verbeteren. "Met de VNG en Divosa hebben we afgesproken dat het CBS in kaart gaat brengen wat er met het w-deel gebeurt. Maar dan is het wel belangrijk dat alle gemeenten meewerken met het CBS om zo aan de samenleving te laten zien dat er geen geld wordt weggegooid", aldus Klijnsma, die verder tevreden constateert dat Divosaonderzoek laat zien dat er nu geen middelen meer worden overgehouden op het w-deel.

Doelgroepenbeleid

Het succes van de Wwb wordt mede verklaard uit het feit dat gemeenten beleidsvrijheid hadden; de vrijheid om naar inzicht middelen in te zetten om het aantal mensen in de bijstand terug te brengen. Maar steeds vaker lijkt er te worden getornd aan deze vrijheid. Zo is recent nog de Wet investering jongeren (WIJ) gelanceerd en kwam Hans de Boer met het advies om een deel van het participatiebudget te gebruiken voor jongerenbanen. Is Klijnsma niet bang dat het doelgroepenbeleid via een achterdeur weer terug komt?

"Gemeenten moeten beleidsvrijheid houden, want de ene gemeente is de andere niet. Je moet in Nunspeet ander beleid kunnen maken dan in Amsterdam. Tegelijkertijd weet ik dat er altijd golfbewegingen zijn waarbij het accent voortdurend verschuift van centralisatie naar decentralisatie en weer terug. Enkele jaren geleden moest alles lokaal gebeuren omdat gemeenten dicht bij de burger staan.

Dat zeg ik nog steeds. Maar tegelijkertijd word ik geconfronteerd met de roep uit de Tweede Kamer om helder te maken wat er met het geld gebeurt. Gemeenten kunnen dat inzicht ook bieden zonder dat er aan hun beleidsvrijheid wordt getornd.”

Twijfels

Een ander punt is volgens Klijsma dat er beleidsonderdelen zijn waarvan iedereen het heel belangrijk vindt dat die worden opgepakt, zoals armoedebeleid of schuldhulpverlening. “Iedere gemeente moet dat doen. Maar lang niet alle gemeenten kunnen laten zien was ze precies doen aan bijvoorbeeld schuldhulpverlening. Dus ook hier staat of valt het met ‘inzicht’.”

Hetzelfde geldt voor de jeugdwerkloosheid en de wet WIJ. “Ik wil niet verhullen dat ik bij mijn aantreden twijfels had over de wet WIJ omdat gemeenten al veel binnen de Wwb konden organiseren. Maar onlangs was ik in Utrecht in een zaal vol wethouders die moesten antwoorden op de vraag of ze iets deden aan jongerenbeleid in de Wwb. En daar waren echt wethouders die gewoon ‘nee’ intoetsten op hun kastje. Blijkbaar is er dus toch wetgeving nodig om de jongeren bij alle gemeenten op het netvlies te krijgen.”

Want dat gemeenten werk moeten maken van bestrijding van de jeugdwerkloosheid staat buiten kijf. Zelf heeft Klijsma nooit ‘in de uitkering’ gezeten, ook niet toen ze in de jaren tachtig afstudeerde als historica. Maar vrienden en vriendinnen van haar wel. “Ik heb gewoon gezien wat dat doet met een mensenleven. Er is daardoor zoveel talent verloren gegaan en dat is doodzonde. Dat is mijn persoonlijke doel; om ervoor te zorgen dat jongeren van meet af aan perspectief houden.”

Bron: Sprank, ledenblad Divosa, juni 2009

Geen sollicitatieplicht in Twentse timmerfabriek

Uitkeringsinstantie UWV heeft 65 ontslagen werknemers van een timmerfabriek uit Haaksbergen ontheffing gegeven van de sollicitatieplicht. Een jaar lang zullen zij WW ontvangen zonder dat ze op zoek hoeven naar nieuw werk. De hoop is dat over een jaar de economie aantrekt zodat ze weer aan de slag kunnen in de fabriek. De werklozen zullen het jaar gebruiken om zich bij te scholen.

Het is voor het eerst dat het UWV op zo’n grote schaal de sollicitatieplicht tijdelijk opschort. Bij individuele werklozen gebeurt dat wel vaker, omdat ze een opleiding volgen.

Het nieuws is opmerkelijk, want was niet juist de deeltijd-WW opgetuigd om het ontslag van vakkrachten te voorkomen? Deze regeling houdt in dat werkgevers in nood hun personeel deels in de WW mogen parkeren.

‘De regeling werkte niet voor dit bedrijf’, aldus een voorlichter van het UWV. ‘Het gaat om werknemers die over het hele land worden uitgezonden. Het lukt dan niet om mensen halve dagen te laten werken als ze ’s ochtends van Haaksbergen naar Zeeland zijn gestuurd voor een klus.’

Het voordeel voor de werkgever is bovendien dat hij geen boete hoeft te betalen als de economie níet aantrekt en hij de deeltijd-WW’ers alsnog zou moeten ontslaan. ‘Deeltijd-WW was voor ons geen alternatief. Het risico was te groot dat we die mensen na een jaar alsnog moeten ontslaan en een boete moeten betalen. De omzetzaling is zo fors dat we hard moeten ingrijpen’, aldus Bas Verboom van timmerfabriek Teha tegen het Financieele Dagblad.

Het UWV zegt niet bang te zijn voor een toestroom van bedrijven die ook zo’n regeling willen. ‘Alle aanvragen zullen op hun eigen merites worden beoordeeld’, aldus de voorlichter. ‘In dit geval speelt mee dat we vakkrachten willen behouden voor de bouwbranche. Bovendien zullen de ontslagen werknemers een scholingstraject volgen waarmee ze eventueel ook later elders aan het werk kunnen.’

Bron: Volkskrant, 29 mei 2009

APL spreekuurhoudsters Door Rücker en Jo Kusters:

Persoonlijke aandacht, ondersteuning en begeleiding van cliënten zal nodig blijven.

Door Rücker en Jo Kusters zijn beiden spreekuurhoudsters van de WAO-WIA groep Venlo. Laatst werden zij tot beider verrassing geëerd met een koninklijke onderscheiding voor hun jarenlange inzet als vrijwilliger op het terrein van het helpen van mensen met een ziekte en/of handicap.

Hoe raak je actief in het wereldje van het helpen van mensen met een ziekte of een handicap?

Wij werden zelf geconfronteerd met ziektes en waardoor we niet meer op de reguliere arbeidsmarkt aan de slag konden. Onder andere via cursussen (In de WAO en dan...) en ontmoetingen met lotgenoten vonden we al snel dat het een en ander moest verbeteren aan de positie van mensen die ziek en arbeidsongeschikt werden.

Bij de uitreiking van de onderscheiding onderstreepten de burgemeesters vooral de inzet op een terrein dat bepaald niet gemakkelijk is om ook als vrijwilliger te werken (het omgaan met zieken en gehandicapten mensen, waar vervolgens nogal wat problemen bij komen kijken). Er zijn leuker vormen van vrijwilligerswerk denkbaar. Waarom kies je dan toch voor dit typische vrijwilligerswerk?

Door: "Wat mij betreft, zit het er van kinds af ingebakken. Ik werd geconfronteerd met een zieke moeder, waardoor we thuis al snel moesten bij springen om het huishouden te runnen en om toch een fijne en gezellige familieband te creëren. Als je ziet dat mensen het moeilijk hebben vanwege ziekte en dat ze daar hulp bij kunnen gebruiken, dan schiet je als het kan te hulp. Je kunt mensen hierin ondersteunen dat ze het een stuk gemakkelijker hebben en beter met hun situatie kunnen omgaan. Daarnaast vind ik dat jezelf ook blij mag zijn, dat mensen jouw hulp nodig hebben. Dat geeft je zelf een blij en goed gevoel. Zelf ben ik ook arbeidsongeschikt worden en heb die hele gang van zaken daarom heen meegemaakt en beseft dan beter wat het voor andere mensen betekent. In eerste instantie wil je niet dat je wordt 'afgekeurd'. Het acceptatieproces heeft bij mij vrij lang geduurd. Door mijn persoonlijke omstandigheden kwam ik in aanraking met het Arbeidsongeschikten Platform Limburg. De stap om vervolgens vanuit mijn ervaringsdeskundigheid andere mensen te gaan helpen, was snel gemaakt".

Hoe vaak hebben jullie spreekuur?

Ieder week hebben we spreekuur. Maar we zijn gelukkig met meerdere spreekuurhouders waardoor we zelf 1 x per 14 dagen spreekuur hebben.

Je hoort toch vaak 'kommer en kwel' verhalen, hoe gaan jullie hiermee om?

Jo: "wat mezelf betreft heb ik (on)bewust dit soort zaken altijd opgezocht. Blijkbaar zit het in mij om altijd de zwakkere mensen in de samenleving op te zoeken en die te ondersteunen en hulp te bieden daar waar nodig. Als kind kwam ik al in aanraking met de zwakzinnigenzorg en ook de omgang met moeilijk opvoedbare kinderen. In het begin voel je je hier erg onzeker in, echter in de loop van de tijd dan groei je hierin en ontwikkel je je verder. Ik kan absoluut niet tegen onrechtvaardigheid en dat mensen onheus behandeld worden. Dan spring ik voor ze in de bres. Dat is mijn drijfveer. Zo zit ik nu eenmaal in elkaar. Het is eigenlijk de leidraad van mijn hele leven".

Wat krijg je terug van de mensen?

"Heel veel. Je ziet dat mensen in positieve zin veranderen. Soms zijn het hele kleine dingen, maar toch erg belangrijk. Woorden en blijken van waardering en soms een bloemetje geven je veel voldoening. Als je vrijwilligerswerk doet, moet je goed beseffen dat het niet vrijblijvend is. Je doet de dingen omdat je vindt dat deze moeten gebeuren. En als je ziet hoe blij dat mensen kunnen zijn als je hen ergens mee hebt kunnen helpen, dan geeft dat vervolgens weer veel voldoening. Als ze me van tevoren hadden gezegd dat ik een lintje zou ontvangen voor het vele werk dat ik gedaan heb de afgelopen jaren, dan was mijn eerste reactie van: "waarom|"? Ik word al genoeg gewaardeerd voor hetgeen ik kan geven en terug krijg van mensen. Hiervoor hoef ik geen extra beloning. Echter na Koninginnedag en de vele felicitaties die ik mocht ontvangen, ging ik wel denken van: "Op een of andere manier werkt dit wel zo voor de andere mensen om je heen. Zelf denk je hier niet zo bij na, omdat je het heel gewoon vindt. Blijkbaar vinden andere mensen van niet". Door: "Er zit ook een andere kant aan dit werk. Namelijk als je altijd klaar staat voor anderen, kan dit ook je valkuil worden. Ik heb dat in de persoonlijke sfeer mee gemaakt. Je hulp kan vaak te ver gaan. De andere persoon wil dit niet en geeft aan dat hijzelf nog zoveel mogelijk wil en kan doen. Voor mij was dit moeilijk om te accepteren. Ik dacht dat ik buitenspel gezet werd, maar dit was niet het geval. Je moet als degene die hulp aanbiedt niet te betuttelend en te bevoogdend bezig zijn". Jo beaamt dit verhaal van Door met haar eigen ervaringen: "Ik kwam in 1986 in de WAO en een jaar later werd mijn zus ook arbeidsongeschikt. Ik ging meteen voor haar de zaken regelen en zei tegen haar: "ik zorg ervoor dat jij niet in hetzelfde gat terechtkomt". Vervolgens bestaat het gevaar dat je teveel voor de ander gaat invullen. Van de andere kant heb ook ik heel lang moeten vechten voor mijn zoon en dat heeft mij gesterkt dat je best zaken voor elkaar kunt krijgen als je maar volhoudt en de juiste wegen weet te

bewandelen. Het zegt ook iets over jou als persoon. Ik ben altijd een doordouwer geweest, zeker als ik vond dat er in mijn ogen mensen onrechtvaardig behandeld werden”.

Jullie deskundigheid is vooral gebaseerd op eigen ervaringen. Maar daarnaast heb je te maken met een vrij ingewikkeld systeem van sociale zekerheid in Nederland. Hoe heb je die deskundigheid vergaard?

“Via het APL hebben we al jaren lang cursussen en bijeenkomsten gevolgd, waardoor we als spreekuurhouder geschoold werden. Je merkt dit als we met onder andere uitvoeringsinstanties te maken krijgen dat men waardering heeft voor hetgeen wij doen voor cliënten en dat wij vaak goed geïnformeerd zijn. Je moet goed op de hoogte blijven van ontwikkelingen op het gebied van de sociale zekerheid. Dus je moet veel lezen en bestuderen. We praten ook veel met spreekuurhouders onder elkaar over zaken die we meemaken en wisselen de ervaringen uit om zodoende van elkaar te leren. We verwijzen ook door naar mensen of instanties die beter met bepaalde problemen kunnen omgaan. Bij ons komen ze vaak om hun verhaal te vertellen. Wij stellen ze op hun gemak en bieden een luisterend oor. Hiermee kun je mensen al vaak een heel eind op weg helpen. Als mensen bij ons komen, zien ze vaak geen uitweg meer. Wij proberen hen te laten zien, dat er meestal nog wel perspectief is”.

Wat betreft wet- en regelgeving wordt het steeds ingewikkelder en ook moeilijker om nog iets voor de mensen te bereiken. Denken jullie wel eens en nu houdt het op?

“We merken wel dat het steeds moeilijker wordt om bepaalde zaken voor elkaar te krijgen. Als mensen bij ons komen, zijn ze vaak al bij meerdere instanties geweest en komen dan met vragen of er echt niets meer te doen valt aan hun situatie. Mensen krijgen zoveel informatie over zich heen (naast hun ziekte en de emotionele beleving hiervan), dat ze helemaal de weg kwijt zijn. Gelukkig kunnen we soms toch wel wat voor hen betekenen. Als we verder zaken niet weten, dan bellen we gewoon de betreffende instantie en vragen na hoe de zaken er voor een cliënt uitzien en wat we moeten weten en wat we kunnen doen”.

Jullie blijven nog even door gaan met dit werk?

“Ja voorlopig wel”. Door: “Ik merk wel dat hoe langer hoe meer via de computer gaat en dat is voor mij wel een beperking”. Beiden: “Maar er blijft genoeg ander soort werk te doen. Het persoonlijk contact, de ondersteuning en de begeleiding van mensen zijn zaken die we blijven doen”.

Bron: Nieuwsbrief De Pijler, 29 mei 2009

Rabobank Foundation doneert munten en mensen

Interview met Simone Groenendijk, programmamanager Nederland bij de Rabobank Foundation

De Rabobank Foundation zet zich in binnen- en buitenland in voor kansarmen en achtergestelden. Hoe karakteriseert u deze organisatie?

‘Sinds 1973 doen we dat al. In ontwikkelingslanden ondersteunen we vooral microfinancieringsorganisaties en boerenorganisaties met donaties, leningen, handelsfinancieringen en kennis. In Nederland komen we op voor mensen in een achtergestelde positie in de samenleving, die in een isolement terecht dreigen te komen of daar al in zitten. Bijvoorbeeld mensen met een verstandelijke of lichamelijke beperking, met psychische problemen, dak- en thuislozen, laaggeletterden.’

‘In Nederland verstrekken we geen leningen, maar donaties. We zoeken partnerschappen met landelijke maatschappelijke organisaties. Het mooie is dat we onderdeel uitmaken van de Rabobankorganisatie. Het netwerk van lokale Rabobanken is belangrijk om kansrijke projecten succesvol uit te rollen. Een partnerschap betekent dan ook meer dan alleen geld geven: lokale Rabobanken zetten mensen, middelen en hun netwerk in om projecten van de Rabobank Foundation te ondersteunen. Het gaat dus om munten én mensen. Naast deze partnerschappen steunen wij ook eenmalige projecten met een landelijke uitstraling.’

Een voorbeeld van een project dat u steunt?

'Resto VanHarte, een organisatie die sociale eetgelegenheden - ofwel resto's - opzet in achterstandswijken. Waar wijkgenoten elkaar tijdens een drie-gangenmaaltijd kunnen ontmoeten. De eettafel als bindmiddel in de wijk. Wij steunen VanHarte de komende drie jaar bij het opzetten van resto's in Nederlandse steden. Voor de continuïteit van deze resto's is een lokaal netwerk nodig; lokale Rabobanken kunnen hierbij helpen. Het project past uitstekend bij één van onze doelstellingen: het tegengaan van eenzaamheid en het bevorderen van sociale cohesie.'

Hoe ziet het contact met de aanvrager er idealiter uit?

'We kunnen helaas niet met elk project meedenken in de beginfase, dus vragen wij om een uitgewerkt plan waarin ambitie, doelen en maatschappelijke relevantie helder zijn beschreven. Nadat het bestuur besloten heeft om een donatie toe te kennen, wordt de aanvrager op de hoogte gesteld en dient hij of zij aan een aantal voorwaarden te voldoen. Deze voorwaarden zijn bij grotere meerjarenprojecten uiteraard uitgebreider. Bij projecten die we langer ondersteunen, blijven we nauw betrokken en denken we mee hoe het initiatief landelijk uitgerold kan worden. Uiteindelijk moet een organisatie op eigen benen kunnen staan. Dat is de beste waarborg voor continuïteit.'

Ziet u trends in de aanvragen?

'De groei van het aantal sociale ondernemingen voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Voor hen wordt gezocht naar een geschikte werkomgeving. Het gaat bijvoorbeeld om mensen met een verstandelijke of fysieke beperking. Een groot aantal zit thuis, terwijl zij zeer gemotiveerd zijn om aan de slag te gaan. Sociale ondernemingen slaan een brug tussen het bedrijfsleven en deze doelgroep. Dat is goed voor de maatschappij en deze mensen. De Rabobank Foundation steunt in dit kader onder andere de stichting Emma at Work, Onbegrensd Talent en diverse zorgboerderijen.'

Welke invloed heeft de recessie op de aanvragen en de toekenningen?

'Wij zien nog steeds een toename van het aantal aanvragen. De omvang van donaties is in 2008 wederom toegenomen, het aantal projecten dat we steunen neemt iets af. Dat is een bewuste keuze, omdat we hebben gekozen om alleen nog projecten op landelijk niveau te steunen. De Rabobank is gelukkig crisisbestendig gebleken, dus zolang het goed gaat met de Rabobank, gaat het goed met de Rabobank Foundation'

Bron: Zorg + Welzijn, 18 mei 2009

'Thuiszorg is bureaucratische jungle'

Cliënten van thuiszorg en hun familieleden zijn volgens het televisieprogramma EénVandaag ontevreden over de kwaliteit van de thuiszorg. Het programma ondervroeg vijfduizend mensen en presenteerde de resultaten zaterdagavond 13 juni.

Een derde zegt geklaagd te hebben bij de thuiszorgorganisatie. Ze vinden de thuiszorg een 'ondoordringbare bureaucratische jungle waar de menselijke maat ontbreekt.' Vooral de nieuwe bedrijfjes in de thuiszorg maken er volgens de ondervraagden een 'zootje' van.

Deskundigheid

De inspectie maakt zich grote zorgen over het ontbreken van deskundigheid van het personeel, zo blijkt uit het rapport. De nieuwe toetreders werken niet of nauwelijks met duidelijke zorgdossiers. De inspecteurs keken naar medicatieveiligheid, deskundigheid en verpleegkundige richtlijnen. Uit het onderzoek onder 26 van deze aanbieders blijken 25 organisaties een hoog tot zeer hoog risico te hebben.

Roken

Cliënten zeggen te maken te hebben met ondeskundig personeel, krijgen te weinig uren zorg of de verkeerde zorg. De klachten gaan over medewerkers die roken bij hun cliënt, stelen, of verkeerde medicijnen toedienen. Bovendien zou er ook zorg worden gedeclareerd die de patiënt nooit heeft gekregen.

Tijdsdruk

EénVandaag vroeg cliënten van de thuiszorg naar hun ervaringen naar aanleiding van een vernietigend rapport van de Inspectie voor de Gezondheidszorg over de kwaliteit van de thuiszorg. Dit leverde duizenden reacties op. Ook van mensen die in de thuiszorg werken. Zij herkennen met name de frustraties die met tijdsdruk te maken hebben.

Bron: ANP/Eén Vandaag, 15 juni 2009

Bussemaker: meer aandacht voor werk en mantelzorg

Eén op de acht werknemers in Nederland is mantelzorger en combineert werk met intensieve zorg voor een naaste. Bedrijven moeten daar beter rekening mee houden, vindt staatssecretaris Bussemaker.

Bijna de helft van de werkende mantelzorgers ondervindt problemen bij het combineren van werk en zorg. VWS ondersteunt de landelijke organisatie Werk&Mantelzorg die, samen met werkgevers - streeft naar een mantelzorgvriendelijk arbeidsklimaat.

Tijdens een bijeenkomst in het ministerie van VWS, kreeg aan een aantal werkgevers van staatssecretaris Bussemaker de Erkenning 'Wij werken mantelzorgvriendelijk'.

Ambassadeurs

De staatssecretaris zet bovendien bedrijven in als ambassadeurs die het thema Werk&Mantelzorg meer bekendheid willen geven. Roger van Boxtel – directievoorzitter van Zorgverzekeraar Menzis - en Marion Stolp – hoofd Human Resources van de Isala Klinieken – tekenden daarvoor een ambassadeurovereenkomst. Zij zullen niet alleen in hun eigen bedrijf aan de slag gaan met mantelzorgvriendelijk personeelsbeleid, maar treden ook in de landelijke media op als promotor van het thema werk en mantelzorg.

Meer informatie: <http://www.werkenmantelzorg.nl/>

Bron: Min. van VWS, 3 juni 2009

Gedragscode tegen malafide pgb-bureau

Hoe weet iemand met een persoonsgebonden budget of een pgb-bureau malafide is of niet? En wat mag een pgb-bureau eigenlijk wel en niet doen? De gedragscode van belangenvereniging Per Saldo moet duidelijkheid scheppen.

Fraude met pgb's door dubieuze bemiddelingsbureaus. De kranten stonden er bol van in februari van dit jaar. Bureau's die het budget voor de cliënt aanvragen, beheren en tegelijkertijd ook de zorg verlenen, kunnen met cijfers rommelen. Dat stelde directeur van Per Saldo Aline Saers in een interview met Zorg + Welzijn. Op 16 juni presenteert ze aan staatssecretaris Bussemaker de gedragscode, die in samenwerking met Stichting De Ombudsman tot stand is gekomen.

Geen zorg

De belangrijkste regel van de gedragscode is dat een pgb-bureau zelf geen zorg mag verlenen. Het bureau mag alleen adviseren, de administratie verzorgen en bemiddelen tussen de zorgverlener en de cliënt, aldus Per Saldo. Ook stelt de code randvoorwaarden die ervoor zorgen dat bureaus hun diensten goed en zuiver kunnen leveren.

Keurmerk

Als alle bureaus volgens de code te werk gaan, kunnen misstanden als belangenverstremming en oneigenlijk gebruik van de budgetten niet meer voorkomen, stelt Aline Saers. De ontwikkeling van een keurmerk is de volgende stap, zo laat de belangenvereniging weten. Saers zou graag zien dat de zorgkantoren, het Centrum voor Indicatiestelling Zorg (CIZ) en gemeentelijke instanties consequenties gaan verbinden aan het wel of niet hebben van een keurmerk. Uitvoeringsorganisaties moeten aanvragen door bureaus zonder keurmerk consequent weigeren, aldus Per Saldo.

Bron: Zorg + Welzijn, 15 juni 2009

Rotterdams Prachthuis voor krachtwijk

De Rotterdamse krachtwijk Overschie heeft sinds kort aan de Abtsweg een Prachthuis. Wijkbewoners kunnen in deze 'sociale supermarkt' op een laagdrempelige manier terecht met bijna alle denkbare problemen en vragen op het gebied van wonen, werken, scholen, recreatie.

Woningbouwvereniging Woonstad is eigenaar van het pand en heeft er een eigen loket. 'Het Prachthuis heeft raakvlakken met een buurthuis, maar gaat toch een paar tandjes hoger', zegt Kees van der Meer (CDA) van het dagelijks bestuur van de deelgemeente. Rotterdam kent al een vraagwijzerloket voor iedere deelgemeente, waar burgers met hun vragen terecht kunnen.

Het Prachthuis gaat een stap verder, door mensen zo dichtbij mogelijk te verwijzen. 'Het liefst ter plekke', zegt Van der Meer. 'En dat lukt ook, doordat bijna iedereen hier fysiek aanwezig is, zij het niet ieder uur van de dag.' Van der Meer zegt dat het Prachthuis een sterk Wmo-karakter heeft.

Sinds de opening, zaterdag 16 mei, 'druipt het succes er vanaf', zegt Van der Meer. 'Het is niet nodig de bewoners te enthousiasmeren, het beklijft nu al. Heel Overschie moet de weg naar het Prachthuis vinden en de mensen moeten er elkaar kunnen ontmoeten. Dat is belangrijk in een tijd dat de overheid vraaggericht moet werken. We moeten iets doen om de boel bij elkaar te houden.' Hij laat onderzoeken of alle lagen van de bevolking de weg naar het Prachthuis weten te vinden.

Bron: Binnenlands Bestuur, 28 mei 2009

Ook kinderopvang voor vrijwillige inburgeraars

Migranten die op vrijwillige basis meedoen aan inburgeringscursussen, moeten ook recht krijgen op kinderopvang. Dat zegt de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG).

De Tweede Kamer buigt zich binnenkort over aanpassingen van de wet die de inburgering regelt. De VNG vindt dat de Kamer de mogelijkheden voor kinderopvang moet verruimen. De opvang is immers een belangrijke voorwaarde voor ouders om aan de cursussen mee te kunnen doen. De gemeenten zeggen het van groot belang te vinden dat zoveel mogelijk allochtonen inburgeren.

Gemeente wil maatwerk

De gemeenten willen ook de mogelijkheid hebben om in sommige gevallen te besluiten de inburgeraar geen eigen bijdrage te laten betalen voor de cursus, of een lager bedrag. Ze kunnen zo beter maatwerk leveren en meer vrijwillige inburgeraars over de streep trekken om mee te doen aan de cursus. Als groepen zoals analfabete inburgeraars langer nodig hebben om de cursus af te maken, moeten ze daarvoor toestemming kunnen krijgen, vindt de VNG.

Bron: ANP, 22 mei 2009

Vrijwillige inburgeraars kunnen in Sittard-Geleen kinderopvangtoeslag krijgen

Het college heeft besloten om ook niet-inburgeringsplichtigen, die wél een inburgeringscursus willen volgen, in aanmerking te laten komen voor kinderopvangtoeslag. Dit wordt nu mogelijk doordat alle inburgeringstrajecten worden beschouwd als reïntegratietrajecten conform WWB.

Dit betekent dat alle personen die verplicht dan wel vrijwillig een cursus volgen, in aanmerking komen voor de kinderopvangtoeslag.

"Op deze wijze wordt geen onderscheid meer gemaakt tussen inwoners die een cursus moeten volgen en inwoners die het graag willen. Iedereen die een cursus aangeboden krijgt kan het aanbod aanvaarden zonder het risico van hoge kosten voor de kinderopvang" aldus wethouder Berry van Rijswijk.

Voorheen hadden alleen inwoners die verplicht een inburgeringscursus volgen recht op kinderopvangtoeslag. Dit gold niet voor inwoners die de cursus vrijwillig wilden volgen.

Met name deze laatste groep werd hierdoor belemmerd in hun bijdrage aan een actief burgerschap. De inburgeraars die kinderopvang nodig hebben vormen een doelgroep met specifieke wensen van opvangvorm en -tijden. De extra vraag naar opvangplaatsen veroorzaakt dan ook een knelpunt. Het college stelt daarom ook geld beschikbaar om extra opvangcapaciteit te realiseren op die plaatsen waar inburgeringscursussen worden gegeven. Hiervoor vindt inmiddels overleg plaats met een aanbieder van cursussen en een aanbieder van kinderopvang.

Bron: gemeente Sittard-Geleen, 29 mei 2009

Ervaringen van een consulent inburgering

Twee jaar na de invoering van de Wet Inburgering (WI) wordt het tijd om de balans op te maken. Hoe gaat het met de zoveel besproken inburgering in Nederland? Ervaringen uit onze praktijk leren dat er nog een hoop te doen valt en dat in sommige gevallen de WI integratie in de weg kan staan. Meer maatwerk door gemeenten is noodzakelijk.

Inburgering wordt gezien als de eerste noodzakelijke stap om te kunnen integreren in de Nederlandse samenleving. Ondanks dat een inburgeringstraject uit meerdere onderdelen bestaat, is het leren van de Nederlandse taal natuurlijk een van de belangrijkste uitgangspunten. Voordat de (potentiële) inburgeraar hiermee kan beginnen, wordt tijdens de intake - het zogenaamde inburgeringsonderzoek - vastgesteld of iemand inburgeringsplichtig is. Nieuwkomers zijn in de meeste gevallen inburgeringsplichtig en hebben - uitzonderingen daargelaten - op grond van de Wet Inburgering Buitenland (WIB) op de Nederlandse ambassade in hun land van herkomst al een inburgeringsexamen gedaan.

Deze nieuwkomers zijn over het algemeen gemotiveerd om een inburgeringscursus te volgen. Voor hen is de WI geen sta-in-de-weg voor succesvolle integratie. Integendeel, ze vinden de inburgeringstrajecten over het algemeen een uitkomst. Ze leren op een goedkope manier de Nederlandse taal en maken een begin om (volledig) te participeren in de Nederlandse samenleving.

Oudkomers, voornamelijk de oudkomers die hier al tien tot dertig jaar wonen, denken daar heel anders over. Tijdens het inburgeringsonderzoek voeren ze dikwijls aan dat ze erover denken Nederland te zullen verlaten als ze een inburgeringscursus moeten volgen. Gefrustreerd en woedend zijn ze dat ze zijn opgeroepen voor het inburgeringsonderzoek. Ze hebben Nederlands geleerd op een eerdere cursus of in de praktijk, voornamelijk op de werkvloer. Ze vinden dat zij een bijdrage hebben geleverd om Nederland verder te ontwikkelen tot het welvarende land dat het nu is. Sommigen hebben zelfs een accent van de streek waar ze wonen. Velen van hen hebben echter nooit een opleiding in Nederland gevolgd. Een diploma of certificaat wat hen recht zou geven op een vrijstelling van de inburgeringsplicht kunnen ze niet overhandigen. Ze zijn ondanks dat ze het Nederlands beheersen en al jaren deelnemen aan de Nederlandse samenleving inburgeringsplichtig, of beter gezegd inburgeringsplichtig geworden. Ineens wordt er, nadat ze al jaren in Nederland hebben geleefd, iets van ze verwacht. Deze oudkomers hebben daardoor her gevoel niet re worden gewaardeerd en dat ze zich na al die jaren alsnog moeten bewijzen om in Nederland bestaansrecht re blijven houden.

[Klik hier](#) voor het gehele artikel

Bron: Sociaal Bestek, mei 2009

Boek ontkracht vooroordelen over eerste Marokkaanse migranten

De eerste generatie Marokkaanse gastarbeiders werkte hard maar genoot ook van het 'vrije' Nederlandse leven, blijkt uit verhalen die onderzoekers van de universiteit van Leiden verzamelden. Het waren helemaal geen analfabete boeren uit het Rifgebergte. Tijdens een conferentie in Rabat over 40 jaar Marokkaanse migratie naar Nederland sneuvelde het gangbare beeld van de eerste gastarbeiders uit Marokko.

Op een ochtend dat hij op de markt stond om zijn vlees te verkopen, hoorde de 30-jarige Mohammed Gribi uit Kenitra, een kleine stad even ten noorden van Rabat, dat ze in Nederland slagers nodig hadden. Hij liet zijn werk onmiddellijk in de steek om zich bij het plaatselijke arbeidsbureau te melden. Daar werd hij onder andere opgewacht door twee vertegenwoordigers van de toen nog florierende kruideniersketen De Gruyter, gemeten (1.72 meter) en aan een test onderworpen om te zien of hij kon lezen en schrijven.

„Ik moest mijn naam schrijven, mijn voornaam en geboortedatum. Daarna moest ik een tekening maken van een koe, konijn of schaap. Ik tekende een boom en daaronder gras met een konijn. Ze keken ernaar en zeiden: dat is goed, prima!” Er volgden meer tests, om te bepalen of Gribi wel gezond was, handig was met het mes, en de anatomie van een koe kende. Korte tijd later kon hij in Den Bosch aan de slag.

Mohammed Gribi's getuigenis is er maar één van de vijftig die werden opgetekend door Annemarie Cottaar en Nadia Bouras in het deze week verschenen 'Marokkanen in Nederland, de pioniers

vertellen'. De auteurs, werkzaam aan de Universiteit van Leiden, bevonden zich de afgelopen twee dagen in Rabat op uitnodiging van het Nederlands Instituut in Marokko (NIMAR), dat een conferentie had georganiseerd over het thema 'veertig jaar Marokkaanse migratie'. Exact vier decennia geleden, op 14 mei 1969, ondertekenden Nederland en Marokko namelijk het zogenoemde 'wervingsakkoord', dat Nederlandse bedrijven in staat stelde arbeiders uit Marokko te halen.

Op de conferentie in Rabat legt Cottaar uit dat uit de getuigenissen van de 'pioniers' een heel ander beeld naar voren treedt dan wat tegenwoordig algemeen over deze eerste generatie migranten wordt aangenomen: dat het allemaal analfabete boeren uit de meest achtergestelde streken uit de Rif zouden zijn, slachtoffers van gewetenloze bedrijven, geronseld om in Nederland het allersmerigste werk op te knappen. Maar, aldus Cottaar, zo bleken die pioniers zichzelf helemaal niet te zien. Die zagen zichzelf eerder als stoere jonge mannen die het avontuur tegemoet gingen, een moedige stap hadden gezet om hun kinderen een betere toekomst te geven. Ze werkten hard, zeker, maar genoten ook van het leven in het vrije Nederland. 'Jongen, we waren gewild,' zegt een van de pioniers in het boek.

Bovendien zochten veel bedrijven juist geschoolde werknemers, mensen als de slager Mohammed Gribi. Ook in de Limburgse mijnstreek had men vooral behoefte aan ervaren arbeiders.

Een hardnekkig misverstand is verder dat die eerste migranten allemaal in de Rif werden geronseld, omdat Marokko van zijn lastige Riffijnen af zou willen. Uit door Cottaar en Bouras verzamelde cijfers blijkt ook hier het tegendeel. De meeste arbeiders werden geworven in Agadir (vooral door de Staatsmijnen), in Fes (onder andere door Bamshoeve) en in Marrakech (door de Staatsmijnen).

Dat van de huidige ruim 340.000 Nederlandse Marokkanen, 75 procent toch zijn wortels in de Rif heeft, heeft andere oorzaken. Zo kwamen veel Marokkanen uit de Rif uit eigen beweging naar Nederland toe. Ook verhuisden veel Riffijnen die al in Frankrijk of België werkten, naar Nederland omdat de arbeidsomstandigheden er veel beter waren.

Vrouwen kwamen ook

Eén van de weinige Marokkaanse vrouwen die officieel werden geworven was Drissia Benaich uit Meknès. In de zomer van 1969 hoorde ze dat er twee Nederlanders op het arbeidsbureau waren die een kamermeisje zochten voor een hotel in Zandvoort. Omdat ze Frans sprak, werd het 19-jarige meisje aangenomen. Drie maanden later maakte Marokko de werving van vrouwen onmogelijk. De Marokkaanse overheid vond dat de religieuze facetten van hun vestiging eerst diepgaande studie vereisten.

Bron: Trouw, 16 mei 2009

Reactie op het artikel:

In 1970 heb ik Marokkanen ontmoet in de aluminium industrie Harderwijk. Ze werkten zes dagen in drie ploegen dienst. Velen draaiden een dubbele dienst. Dat wil zeggen 16 uur aaneen. Die mannen kun je geen ongelijk geven. Hadden geen thuis. Veel verdienen en terug was het doel. En dan? een bedrijfje . Dat bedrijf kweekte dus arbeidsongeschikten op termijn. De politiek weigerde in de jaren zeventig pensioen en AOW gelden mee te geven aan de remigranten. Hoe dom kun je zijn! Die remigranten werden immigranten en bleven hier. Het gevolg van dat beleid kost dit land de komende eeuwen niet te becijferen hoeveelheden geld.

G.H. Terpstra, Lelystad

Arts huivert voor opname in patiëntendossier

Bijna eenderde van de artsen (31 procent) heeft via een bezwaarformulier protest aangetekend tegen het Elektronisch Patiënten Dossier (EPD). Zij willen hun eigen medische gegevens niet delen met andere hulpverleners.

Dat blijkt uit een steekproef van het tijdschrift Medisch Contact onder achthonderd artsen. Daarmee tekenen artsen tien keer zo vaak bezwaar aan tegen het dossier als 'gewone' patiënten. Tot half maart hebben bijna een half miljoen burgers gezegd dat ze niet willen dat hun patiëntgegevens via het landelijk dossier beschikbaar komen.

Vrijwel alle artsen die bezwaar hebben gemaakt, vinden dat „de privacy onvoldoende gewaarborgd is”, stelt Medisch Contact. Ze vinden dat het EPD „te vroeg” wordt ingevoerd en hebben nog „onvoldoende vertrouwen in de veiligheid” van een landelijk digitaal patiëntendossier. Zo bestaat de vrees dat de gegevens zullen worden gehackt, dat het beroepsgeheim niet veilig is en dat overheid en verzekeraars privacygevoelige informatie zullen gebruiken. Ook is volgens ondervraagde artsen „de correctheid en betrouwbaarheid van de patiëntgegevens onvoldoende gegarandeerd”. Niemand draagt de verantwoordelijkheid voor het EPD van een individu, zegt een arts. Een ander: „Door onvolledig en onjuist ingevulde EPD's ontstaan meer fouten dan ermee kunnen worden voorkomen.”

Als de Eerste Kamer akkoord gaat, moeten zorgverleners vanaf 2010 het EPD invoeren. Daarmee kunnen huisartsen, apothekers en specialisten informatie over patiënten digitaal raadplegen. Minister Klink (Volksgezondheid, CDA) hoopt hiermee het aantal vermijdbare medische missers terug te brengen. Artsenorganisatie KNMG noemt de EPD-wet „prematuur” en heeft de Eerste Kamer gevraagd tegen de wet te stemmen. Het is de bedoeling dat de senaat nog voor de zomer over de wet stemt.

Bron: NRC, 13 mei 2009

Aansprakelijkheid bij misbruik privé-gegevens EPD niet duidelijk

Consumenten en patiënten hebben in het Elektronisch Patiënten Dossier (EPD) weliswaar zeggenschap over hun privé-gegevens, maar het is onduidelijk wie aansprakelijk is als de informatie in verkeerde handen valt én waar mensen in zo'n geval kunnen aankloppen. De bond roept het ministerie van VWS op om voor de invoering van het EPD maatregelen te treffen door aansprakelijkheid bij wet te regelen.

De bond heeft het EPD geanalyseerd en presenteerde zijn bevindingen 14 mei op het symposium Privé-gegevens. De afgelopen jaren heeft de bond veelvuldig aangedrongen op invoering van het EPD. Het kan bijdragen aan een betere kwaliteit van zorg en sluit bovendien aan bij de mobiele patiënt, die zijn zorg ook buiten de regio haalt. Echter, meldplicht en aansprakelijkheid voor situaties waarin het misgaat met privé-gegevens zijn niet of niet voldoende vastgelegd in wet- en regelgeving. De bond wil risicoaansprakelijkheid voor bedrijven en overheden, zodat zij altijd aansprakelijk zijn. Daarnaast wil de bond dat er snel een laagdrempelig loket komt voor individuele klachtafhandeling.

Peiling

In aanloop naar het symposium hield de bond een peiling over hoe consumenten omgaan met het afgeven van hun privé-gegevens en hoe zij denken dat bedrijven en overheden ermee omgaan. Van de 926 respondenten geeft 84% aan in te zien dat je voorzichtig moet omgaan met het geven van privé-gegevens op internet. 78% denkt dat zij niet altijd zelf bepalen wat er met die gegevens gebeurt. Opvallend is dat 55% niet weet waar ze terecht kunnen met klachten over het gebruik van hun privé-gegevens. 67% weet niet hoe privé-gegevens van internet te verwijderen.

Bron: Consumentenbond, 14 mei 2009

Gratis parkeren voor gehandicapte automobilist

Gehandicapte automobilisten kunnen binnenkort op openbare parkeerplaatsen in het hele land gratis parkeren. Een initiatiefwetsvoorstel daartoe van PvdA'ster Marjo van Dijken kan rekenen op de steun van een meerderheid in de Tweede Kamer.

Volgens Van Dijken is de situatie nu onoverzichtelijk en frustrerend voor gehandicapten. „Die weten nu niet waar ze aan toe zijn”, zei ze dinsdag, daags voor het Kamerdebat over haar voorstel.

Naar haar zeggen zijn er gemeenten zoals Groningen, Amsterdam, Utrecht en Den Haag waar gehandicapten met een speciale parkeerkaart gratis terechtkunnen, maar ook gemeenten die zelfs geld vragen voor zo'n parkeerkaart.

Bron: ANP, 27 mei 2009